

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

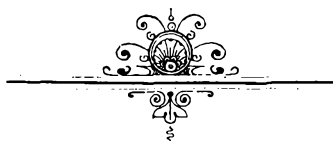
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

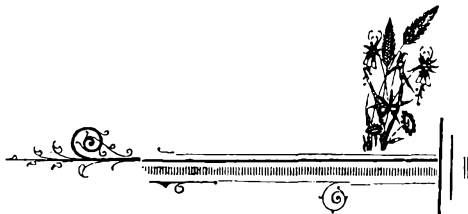
AARSBERETNING

FOR

KRISTIANSSANDS

KATHEDRALSKOLE

... 1898—1899 ...

Kristianssands kathedralskole.

Aarsberetning

for

skoleaaret 1898—99.

Ved

K. L. Sommerfelt,
skolens rektor.

1899.

Christianssands aktiebogtrykkeri
ved H. Moe.

I. Skolens forstanderskab

bestod foruden af *rektor* ex officio — af overretssagfører *Vogt* som repræsentant for overstyret samt de kommunevalgte medlemmer: Bankdirektør *Sigveland* (siden 1. jan. 1884), stiftsprovst *Piøne* (siden 1. jan. 1894) og bestyrer af Tordenskjoldsgadens folkeskole *Jørgensen* (siden april 1898).

Rektor har været forstanderskabets formand, sagfører *Vogt* dets næstformand.

II. Lærerpersonalet.

Sommerfelt, Karl Linnée, rektor. Født 1834. Cand. mag. 1859. Klasselærer ved Lillehammer skole 1860. Adjunkt ved Bergens katedralskole 27. febr. 1864. Overlærer sammesteds 1880. Overlærer ved Kristiania katedralskole 1882. Kst. rektor ved Kongsberg skole 1888. Kst. rektor ved Larviks skole 27. jan. 1894. Efter denne skoles nedlæggelse som statsskole atter overlærer ved Kristiania skole 1894—95. Rektor ved Kristianssands skole ved depts konstitution 1. sept. 1895, ved kgl. konstitution 14 decbr. samme aar.

Lie, Frederik Gill, overlærer, konrektor. Født 1833. Cand. real. 1861. Lærer ved Nissens skole 1862—66. Adjunkt ved Drammens skole 1866—72. Overlærer ved Kristianssands skole 12. oktbr. 1872. Konrektor 25. aug. 1876.

- Ullmann, Axel Conradin*, overlærer. Født 1840. Cand. mag. 1868. Lærer ved Gjertsens skole Kristiania 1865—67, ved Fredriksstads latin- og realskole 1869—73. Bestyrer af Kragerø kommunale middelskole 1873—96. Konstitueret som overlærer ved Kristianssands skole 1. aug. 1896.
- Gjessing, Alfred*, overlærer. Født 1849. Cand. philol. 1873. Timelærer ved Kristiania katedralskole 1874—75. Adjunkt ved Kristianssands katedralskole 1876. Kst. overlærer 19. marts 1898. Bibliothekar ved skolens offentlige bibliotek 1881.
- Schønheyder, Carl Mathias*, adjunkt. Født 1844. Cand. mag. 1871. Klasselærer ved Kristianssands skole 1874. Adjunkt 1876.
- Sagen, Lyder Kristian*, adjunkt. Født 1851. Cand. mag. 1875. Lærer ved Halvorsens skole i Stavanger 1871—72 og 73—74. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1876. Adjunkt ved samme skole 1877.
- Hougen, Knut Johannes*, adjunkt. Født 1854. Cand. real. 1879. Lærer ved Gjertsens skole i Kristiania 1876—80. Timelærer ved Kristiania katedralskole 1879—80. Adjunkt ved Kristianssands katedralskole siden 16 febr. 1880.
- Munch, Peter Anker Ragnvald*, adjunkt. Født 1853. Cand. mag. 1880. Klasselærer ved Trondhjems katedralskole 1882—92, konst. adjunkt ved Larviks middelskole 1892; opsagt 1894 paa grund af skolens nedlæggelse som stats-skole; siden vikar ved Kristiania katedralskole, samt — fra novbr. til skoleaarets udgang — ved Fredriksstads højere kommunale skole. 1895 konstitueret adjunkt ved Kristianssands katedralskole
- Grønvold, Didrik Hegermann*, adjunkt. Født 1855. Cand. mag. 1881. Tredielærer ved den Tordenskjøldske skole i Holmestrand 1881—82. Lærer ved Hambros middelskole og gymnasium 1882—95. Konst. adjunkt ved Kristianssands skole fra 1. aug. 1895.
- Hougen, Paul Fredrik*, adjunkt. Født 1863. Cand. real. 1887.

Vikar ved Wieses latin- og realskole 1885, ved Kragerø folkeskole 1887—88, ved Mandals middelskole høsten 1888 til nytaar 1889. Lærer ved Hammerfest middelskole fra nytaar 1889 til sommeren 1891. Andenlærer ved den Tordenskjoldske middelskole i Holmestrand 1891—95. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1895—96. Udnævnt til adjunkt ved samme skole 7. marts 1896.

Fohansen, Sigvart Marius, adjunkt. Født 1859. Cand. mag. 1890. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1881.

Konst. adjunkt 19. marts 1898. Siden 1896 skolens sekretær.

Tønseth, Peder Didriksen, klasselærer. Født 1843. Seminarist 1861. Ansat ved Røros folkeskole 1862. Privatskole i Lyngør 1864. Folkeskolen i Levanger landsogn 1866. Risør borgerskole 1867. Kristianssands katedralskole 1870.

Eilifsen, Herman August, klasselærer. Født 1864. Cand. mag. 1892. Timelærer ved Kristiania katedralskole 1892—93. Andenlærer ved Molde kommunale middelskole 1893—94. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1894.

Holstad, Axel, klasselærer. Født 1861. Cand. real. 1893. Lærer ved Sorpsborgs middelskole 1886; ved den nye middelskole for piger i Kristiania 1887—89. Andenlærer ved Voss komm. middelskole 1893—96. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 11. juli 1896, tiltraadt 1ste januar 1897.

Fahr, Einar, klasselærer. Født 1862. Cand. mag. 1892. Timelærer ved Otto Andersens latin- og realskole 1892—93. Midlertidig klasselærer ved Kristianssands katedralskole siden august 1894.

Holmsen, Alette, inspektrise og førstelærerinde. Født 1855. Guvernanteexamen 1877. Ansat ved Kongsberg private pigeskole 1878. Inspektrise ved Kongsberg høiere almen-skole 1887 og ved Kristianssands katedralskole 1895.

Bjørneng, Gudrun, andenlærerinde. Født 1869. Middelskole-examen paa engelsklinjen 1883; latinartium 1888. Ansat som førstelærerinde ved Vadsø komm. middelskole 3. sept.

1889; som andenlærerinde ved Kristianssands katedral skole 11. aug. 1896.

Brochmann, Jørgen Henrik Hegermann. Født 1850. Cand. theol. 1875. Religionslærer ved Nickelsens pigeskole i Kristiania 1875. Pers. kap. i Grue 1877. Sogneprest til Rødenes 1884. Resid. kap. ved Kristianssands domkirke 1894. Lærer ved skolen siden høsten 1895.

Omdal, kaptein. Lærer i gymnastik siden 1893.

Keyser-Frølich, arkitekt. Lærer i tegning siden 1889.

Hoch, Johanne. Lærerinde i sang for pigerne siden 1895.

Under ledigheden efter skolens religionslærer adj. Fog, der 15. august 1898 efter ansøgning var meddelt afsked fra sit embede, besørgede cand. theol. Einar Nielsen hans fag. Efterat derpaa embedet var kundgjort ledigt, blev under 6. oktober cand. theol. *Peter Andreas Heuch* konstitueret som adjunkt i religion ved skolen.

I decbr. blev klasselærer *Holstad* konstitueret som adjunkt ved Bergens skole, og efterat han fra 1. januar havde overtaget sit embede der, blev hans fag resten af skoleaaret besørgede af cand. real. *Nissen*.

Efter paaske maatte konrektor Lie paa grund af sygdom indtil videre indstille sin virksomhed ved skolen. Hans timer i afgangsklasserne overdroges adjunkt P. Hougen, medens endel af P. Hougen's timer blev besørgede af lieutenant Gunvaldsen.

Under andenlærerinden frk. Bjørnengs fravær ved et gymnastikkursus i hovedstaden fra august til juleferierne besørgedes hendes timer af frk. Nanna Salvesen.

Paa samme maade blev adjunkt Grønvold's timer under hans ophold i Frankrige med stipendium for at studere sproget og litteraturen — fra august til udgangen af november — besørgede af cand. mag. Stavnem som vikar.

Fra begyndelsen af juni maaned til skoleferiernes indtræden var andenlærerinden frk. Bjørneng ved sygdom hindret fra at udføre sin gjerning ved skolen. Hendes undervisnings-

timer og derefter hendes examinationer blev besørgede af forskjellige af skolens lærere, uden at nogen særskilt vikar tilkaldtes.

Ved skoleaarets udgang fratraadte frk. Bjørneng og klasselærer cand. mag. Jahr paa grund af 5te forb.klasses inddragelse.

III. Disciplenes antal m. m.

Elevantallet naaede i aaret 1898—99 331, hvoraf 289 i middelskolen og 42 i gymnasiet:

	3. kv. 98	4. kv. 98	1. kv. 99	2. kv. 99
Forberedelsesklassen .	55	56	56	54
I m. kl.	66	67	66	66
II m kl.....	61	63	63	62
III m. kl.....	56	59	60	57
IV m. kl.....	43	44	45	42
I r. g. kl.....	9	9	9	8
I l. g. kl.....	2	2	2	2
II r. g. kl.....	10	10	10	10
II l. g. kl.....	2	2	2	2
III r. g. kl.....	15	16	15	14
III l g. kl.	3	3	3	3
	322	331	331	320

Af disse disciple var d. 1. oktober 1898 3 fra andre byer, 31 fra landdistrikt; ved samme tid var gennemsnitsalderen i de forskjellige klasser:

	g.	p.	aar.	Normalalder	
Forberedelsesklassen.	$10\frac{7}{2}$	$11\frac{2}{2}$		$10\frac{1}{2}$	
I m. kl.....	$12\frac{2}{2}$	$12\frac{4}{2}$	»	$11\frac{1}{2}$	
II —	$13\frac{2}{2}$	$13\frac{9}{2}$	»	$12\frac{1}{2}$	
III —	$14\frac{1}{2}$	$14\frac{9}{2}$	»	$13\frac{1}{2}$	
IV —	$15\frac{6}{2}$	$15\frac{9}{2}$	»	$14\frac{1}{2}$	
I l. g. kl.....	$15\frac{9}{2}$	I r. g. kl.	$16\frac{2}{2}$	»	$15\frac{1}{2}$
II —	18	II —	$17\frac{2}{2}$	»	$16\frac{1}{2}$
III —	$18\frac{6}{2}$	III —	$18\frac{5}{2}$	»	$17\frac{1}{2}$

IV. Timefordelingsplan

	Middelskolen.									
	5te forb.		I		II		III		IV	
	a	b	a	b	a	b	a	b	g	pg
Religion	3	3	2	2	2	2	2+1	2+1	2	2
Norsk	6	6	5	5	4	4	4*	4*	3	3
Oldnorsk										
Latin										7
Græsk										
Engelsk					5	5	5	5	5	5
Tysk			6	6	5	5	5	5	4	4**
Fransk									2	
Historie	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3
Geografi	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturfag	2	2	3	3	2	2	2+1	2+1	2	2
Mathematik	5	5	5	5	5	5	5	5	6	$\begin{matrix} g^6 \\ p^{5+1} \end{matrix}$
Skrivning	3	3	2	2	1	1	$\frac{1}{2}^*$	$\frac{1}{2}^*$		
Tegning	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Haandarbeide ...	2	2	2	2	2	2	p 2	p 2		
Gymnastik	2	2	3	3	$\begin{matrix} g^3 \\ p^2 \end{matrix}$	$\begin{matrix} g^3 \\ p^2 \end{matrix}$	$\begin{matrix} g^3 \\ p^2 \end{matrix}$	$\begin{matrix} g^3 \\ p^2 \end{matrix}$	3	$\begin{matrix} g^3 \\ p^2 \end{matrix}$
Sang	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sum	30		36		$g^36 p^35$		$g^36 p^37$		33	$\begin{matrix} g^31 \\ p^28 \end{matrix}$

* I kl. III benyttes hver anden uge en norsktimer til skrivning.

** Latinerne har kun 3 timer.

efter fag og klasser.

Latingymnasiet.			Realgymnasiet.			Kombination.
I	II	III	I	II	III	
I	I	I + I	(1)	1	1+(1)	1 l. og 1 r.; 3 l. og 3 r. i 1 time.
3	2	3	(3)	(2)	(3)	1 l. og r.; 2 l. og r.; 3 l. og r.
1/2	2	1	(1/2)	(2)	(1)	do.
5 + 4 k	(4) + 4 + 2	7 + (2)				1 og 2 l. i 4 t.; 2 og 3 l. i 2 t.
7	5 + 2	5 + (2)				2 og 3 l. i 2 t.
	2	3	4	5	5	
I			(1)	1		1 l. og 1 r.
3 1/2	2	2	(3 1/2)	(2)	(2)	1 l. og r.; 2 l. og r.; 3 l. og r.
3	3	3	(3)	(3)	(3)	do.
			1	(1)	2	1 r. og 2 r.
			6	5	4	
2	3	3	3 + (2)	3 + (3)	6	1 l. og 1 r. i 2 t.; 2 l. og 2 r. i 3 t.
			2	(2)	2	1 r. og 2 r.
3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	se figd. side.
1	(1)		(1)	(1)		1 og 2 l. & r.
34	36	36	34	34	33	

Alle klasser i middelskolen var delte i 2 parallelle afdelinger. I 5te forb.klasse samt kl. I, II og III var begge afdelinger blandede af gutter og piger; i IV var den ene afdeling blandet, den anden kun bestaaende af gutter.

I gymnasiet udgjorde:

Gutterne i hele gymnasiet 1 parti med 3 timer ugentl.

IV g.—I g. hver 1 do. » 3 — »

Pigerne var saaledes kombinerede:

III og II udgjorde et parti med 2 timer ugentl.

I og 5te forb. ligesaa . . . » 2 — —

Af 199 gutter var 12 helt og 2 delvis fritagne for gymnastik; af 128 piger var 10 helt og 12 delvis fritagne.

I sang udgjorde 2den og 1ste gymn.klasse 1 parti.

Gutterne i III, II, I og 5te forb.klasse hver 1 parti med 1 time ugentlig.

Pigerne i III, II, I og 5te forb.klasse ligeledes hver 1 parti med 1 time ugentlig.

I fransk i middelskolen deltog 8 elever, 3 var fritagne for enkelte fag i henhold til lovens § 7.

V. Fagfordelingen mellem lærerne.

Rektor.

Fransk i 3die latin- og realg.	2 timer	
— i 2den —	2 »	
Engelsk i 3die realg.	5 »	
— i 3die lating.	3 »	
		————— 12 timer.

Konrektor Lie.

Mathematik i 3die og 2den latin- og realg.	15 timer	
— i IV pg.	7 »	
Geografi i 3die realg.	2 »	
		————— 24 timer.

Overlærer Ullmann.

Norsk og Oldnorsk i 2den latin og realg..	4 timer	
Norsk i IV g.....	3 »	
Engelsk i 2den lating.	2 »	
— i IV pg.....	5 »	
— i II a	5 »	
Historie i III b.....	3 »	
	<hr/>	22 timer.

Overlærer Gjessing.

Latin i 3die og 2den lating.....	13 timer	
Græsk i do.	12 »	
	<hr/>	25 timer.

Adjunkt Schönheyder.

Græsk i 1ste lating.	7 timer	
Latin i 1ste og 2den lating.....	4 »	
Norsk i 5te f. a.....	6 »	
Historie i I a	3 »	
Geografi i I b og 5te f. b	4 »	
	<hr/>	24 timer.

Adjunkt Sagen.

Historie i gymnasiet	9 timer	
Latin i 1ste lating.	5 »	
— i IV.....	7 »	
Norsk i III a	4 »	
	<hr/>	25 timer.

Adjunkt K. Hougen.

Naturfag i realgymnasiet	15 timer	
— i IV g. og III a	5 »	
Mathematik i III b	6 »	
	<hr/>	26 timer.

Adjunkt Munch.

Norsk og Oldnorsk i 3die latin- og realg.	4 timer	
— . . . — i 1ste —	3½ »	
Tysk i 2det realg. og IV pg.....	5 »	
Historie i IV pg. og III a.....	6 »	
Geografi i IV g. og III b.....	4 »	
	<hr/>	22½ timer.

Adjunkt Grønvold.

Engelsk i 2den realg.	5 timer	
— i III b og II b.....	10 »	
Tysk i III b.....	5 »	
Sang med Gutterne	5 »	
	<hr/>	25 timer.

Adjunkt P. Hougen.

Mathematik i 1ste lating og realg.	5 timer	
— i III a og I b.....	10 »	
Naturfag i IV pg, III b, II a, 5te f. a ..	9 »	
Geografi i 1ste og 2den realg.	1 »	
	<hr/>	25 timer.

Adjunkt Johansen.

Norsk i IV pg. og I a.....	8 timer	
Tysk i II a.....	5 »	
Historie i IV g. og II b	5 »	
Geografi i IV pg., III a og II b	6 »	
	<hr/>	24 timer.

Adjunkt Heuch.

Religion i gymnasiet.....	6 timer	
— i IV g, III a, II a og b, 5te f. b	12 »	
Norsk i II a.....	4 »	
Geografi i 5te f. a	2 »	
	<hr/>	24 timer.

Klasselærer Tønseth.

Religion i 5te f. a, I a og I b.....	7 timer	
Regning i 5te f. a og I a	10 »	
Skrivning i 5te f. a, I a og b, II a og b	9 »	
	<hr/>	26 timer.

Klasselærer Eilifsen.

Tysk i 1ste lat. og realg.....	1 time	
— i IV g., III a og I b	15 »	
Norsk i I b	5 »	
Historie i II a og 5te f. a.....	4 »	
	<hr/>	25 timer.

Klasselærer Holstad.

Mathematik i IV g., III a og II b.....	18 timer	
Naturfag i I a og b, II b	8 »	
	<hr/>	26 timer.

Klasselærer Jahr (midlertidig).

Fransk i I latin- og realg.....	3½ time	
— i IV g.....	2 »	
Engelsk i 1ste realg.	4 »	
— i IV g. og III a	10 »	
Norsk i III b	4 »	
	<hr/>	23½ timer.

Inspektrice, frk. Holmsen.

Norsk i 5te f. b.....	6 timer	
Historie i 5te f. b og I b	5 »	
Geografi i I a	2 »	
Naturfag i 5te f. b.....	2 »	
Haandarbeide	8 »	
	<hr/>	23 timer.

2den lærerinde, frk. Bjørneng.

Norsk i II b.....	4	timer
Tysk i I a og II b.....	11	»
Geografi i II a	2	»
Regning i 5te f. b	5	»
Skrivning i 5te f. b.....	3	»
	<hr/>	25 timer.

Pastor Brochmann.

Religion i IV pg og III b.....	5	timer.
--------------------------------	---	--------

Arkitekt Frølich.

Tegning i alle klasser	22	timer.
------------------------------	----	--------

Kaptein Omdal.

Gymnastik i hele skolen.....	22	timer.
------------------------------	----	--------

Sanglærerinde, frk. Hoch.

Sang med pigerne	4	timer.
------------------------	---	--------

VI. Undervisningen.

Religion.

Middelskolen.

5te f. a. Vogts lille bibelhistorie læst og repeteret. Katekismens 4 første parter med Luthers forklaringer samt tekstordene til 5te part. Endel salmer efter Landstads salmebog.

5te f. b. Som 5te f. a.

I a. Det gamle testamente efter »Jensens og Svendsens« bibelhistorie. J. R. Sverdrups forklaring fra begyndelsen til 2den artikel. Katekismen forøvrigt repeteret til og med 5te part. Salmer efter Landstads salmebog. Jevnlig øvelse i at slaa op i bibelen.

I b. Læst det samme som I a.

II a. Det nye testamente efter Jensens og Svendsens bibelhistorie. J. R. Sverdrups forklaring fra II artikel og ud bogen; delvis repeteret. Salmer efter planen.

II b. Som II a.

III a. Gjennemgaaet Vogts bibelhistorie med forkortelse af enkelte afsnit, særlig i det gamle testamente. H. U. Sverdrups forklaring repeteret. Bjergprædikenen efter Matthæus. Repeteret det bestemte antal salmer.

III b. Vogts bibelhistorie fra ap. gj. og ud. H. U. Sverdrups forklaring de to sidste parter. Repeteret bibelhistorien og forklaringen fra begyndelsen til enden (fra dommerne til og med Job døg kun efter Vogts lille bibelhistorie). Læst bjergprædikenen efter Matth. evang. 5—7. Rep. 20 salmevers.

IV g. Repetition af Vogts bibelhistorie og H. U. Sverdrups forklaring.

IV pg. Repeteret Vogts bibelhistorie og H. U. Sverdrups forklaring. (Brochmann).

Realgymnasiet.

1ste kl. Vogts kirkehistorie til »reformationens udbredelse«.

2den kl. Vogts kirkehistorie ud. Math. evangelium til kap. 9, 35 med Platous forklaring som lærebog.

3die kl. Repetition af Vogts kirkehistorie og Math. evang.

Latingymnasiet.

1ste kl. Som I rg.

2den kl. Kirkehistorie som II rg. Math. evang. til kap. 9.

3die kl. Som III rg.

Modersmaal og oldnorsk.

Middelskolen.

5te f. a. (Schønheyder). Ordklasserne og sætningsdelene efter Platous grammatik og eksempelsamling. Læsning i Paus's og Lassens læsebog efter forberedelse. Diktat 2 gange ugentlig, i sidste halvaar skriftlig gjenfortælling. Nogle digte læst udenad.

5te f. b. (Holmsen). Ordklasserne og sætningsdelene efter Platous grammatik og exemplæssamling. Læsning i Paus's og Lassens læsebog efter forberedelse hjemme. Ofte læst eventyr eller lignende uden forberedelse. Diktat 2 gange ugentlig, efter nytaar med tegnsætning. Øvelse i mundtlig og — i den senere tid — skriftlig gjenfortælling. Nogle digte.

I a. 6 timer. (Johansen). Læsning efter Paus's og Lassens læsebog i modersmaalet, II, 2den og 3die afdeling med gjengivelse af det læste. Deklamation. Af Hofgaards større grammatik læst taaledelene, de vigtigste sætningsdele og det meste af formlæren. Analyse. 2 timer ugentlig er anvendt til diktat og skriftlig gjenfortælling af en kort fortælling eller beskrivelse. Under rettelsen heraf er gennemgaaet læren om bisætninger, skilletegn samt regler for retskrivning.

I b. (Eilifsen). Læsning efter Paus's & Lassen II — 2 med gjengivelse af indholdet og samtale om det læste. Forsøg i sammenhængende, selvstændigt foredrag af hele stykket, efterat det paa forhaand er gennemgaaet og forklaret. Digte fremsagdes fra katedret regelmæssig hver uge. Af Hofgaards større grammatik det væsentligste af formlæren. Platous »Grammatik og eksempelsamling« har været benyttet til at indøve læren om bisætninger ved analyse og diktat, væsentlig efter hjemmeforberedelse. 1 time ugentlig skriftlig gjenfortælling af lettere smaastykker, som oftest efter læsebogen eller eksempelsamlingen. Af og til har eleverne ogsaa her havt adgang til at forberede sig hjemme — for retskrivningens skyld.

II a. (Heuch). Formlæren efter Hofgaards grammatik. Analyse efter læsebogen. Læsning i Paus's og Lassens læsebog II trin 3die del og III trin 1ste afdeling. Digte udenad. Diktater, gjenfortællinger og efter jul stile, tildels gennemgaaede paa forhaand paa skolen. Følgende stile har været skrevet: 1) Vor sidste frihed. 2) Min vei til skolen. 3) En fisketur. 4) Udsigten fra mit vindu. 5) Paa bryggen. 6) Mit penneskraft. 7) Hvad vi møder os med i sommerferien. 8) En selvvalgt opgave. 9) I Ravnedalen 10) Paa landtur med skolen.

II b. (Bjørneng). Paus's & Lassens læsebog: Læsning og mundtlig gjenfortælling samt 1 gang ugentlig udenadlæsning af digte. Af grammatiken 1ste kl.s pensum repeteret, samt læst og repeteret sætningslæren. Skriftlige øvelser i gjenfortælling og beskrivelse; 1 gang hver anden uge diktat.

III a. 4 timer. (Sagen). 1 time ugentlig har været anvendt til gennemgaaelse af Hofgaards større grammatik § 111 — § 162 (sætningslæren), hvorefter det væsentligste af formlæren er repeteret. Analyse. Læsning efter Paus's og Lassens læsebog, 3die skoletrin, 1ste og 2den afdeling. Forklaring og gjengivelse af det læste, hvortil har været knyttet korte oplysninger om forfatterne. Lidt verslære. Af og til deklamation af gennemgaaede digte. Følgende skriftlige arbejder har været udførte: 1) Beskrivelse af Ravnedalen. 2) Skoleturen til Egelandsaa. 3) Beskrivelse af Odderøen. 4) Livet ved Kristianssands brygger. 5) Fra et sommerophold i Sætersdalen. 6) En ildebrand om natten. 7) Diktat. 8) Den norske vinter, dens skjønhed og dens fornøielser. 9) Gjenfortælling af Wergelands »Juleaftenen«. 10) Diktat. 11) Hvorfor er du glad over, at Norge er dit fædreland? 12) Fortæl om en historisk person, som især tiltaler dig. 13) Vore vigtigste husdyr og deres nytte. 14) Beskrivelse af Kristianssand. 15) Hvorledes vi feirede den 17de mai. 16) Vore vigtigste næringsveie (examensstil).

III b. (Jahr) Paus's og Lassens læsebog 3die skoletrin. Der er lagt vægt paa ren og tydelig oplæsning og rigtig gjengivelse af det læste. Landsmaalsstykkerne er først oplæst og

gjennemgaaet som lekse og saa oversat. De mest iøjnefaldende egenheder ved ordbøiningen forklaret. Digte — saavel paa landsmaal som paa bogsprog — er gennemgaaet og lært udenad. I tilknytning til læsestykkerne er der givet kortfattede oversigter over vedkommende norske forfatters liv og virksomhed. Af grammatikken er afsnittet om sætningsdelene (subj., obj., hensynsbet., prædikatsord, kompliment, apposition etc.) og sætningslæren læst og repeteret efter Hofgaard. Der er skrevet ialt 12 stile af fortællende og beskrivende indhold, foruden enkelte diktater og omskrivninger fra poesi til prosa.

IV g. (Ullmann). Læsestykker valgtes af Paus's & Lassens læsebog 3die trin og Erichsens norske læsestykker. Læreren har forud indøvet alle forudsætninger for indholdets forstaaelse og har i regelen læst for. I ugentlig time anvendtes til literaturlæsning og literaturhistorie (Broch & Seips lærebog i udvalg). I time til grammatik, retskrivningsregler, gennemgaaelse af digtarterne og verselære. Efter Aars's retskrivningsregler og Hofgaards grammatik blev repeteret udvalgte stykker. I time anvendtes til de skriftlige arbejder, idet stoffet fra først af udførlig, senere mindre og mindre, tilrettelagdes for eleverne. Eleverne skrev hver anden uge et udkast til stil, som omarbejdedes og renskrevet til næste stiltime. Til examen oplagdes Erichsens læsestykker side 1, 60, 70, 72, 100, 165, 166, 176, 229, Paus's & Lassens læsebog III side 11, 36, 119, 128, 136, 137, 142, 152, 153, 161, 167, tilsammen 78 sider prosa og 30 sider poesi. De skriftlige opgaver var: 1) Hvorledes faar man brød? 2) Havet giver meget og tager meget 3) Fortæl om komedien: »Den politiske kandestøber« og gjenfortæl indholdet 4) Naturen og livet om høsten. 5) Fortæl en historisk persons levnetsløb, og forklar, hvorfor du har valgt at fortælle netop om denne person. 6) Hvilken livsstilling synes du bedst om og hvorfor? 7) Naturen og livet i Norge om vinteren. 8) Et brev fra en gut i Kristianssand til hans forældre paa landet om livet i byen. 9) Fortæl om hesten, dens egenskaber og nytte. 10) Hvori adskiller fiskene sig fra

de øvrige hvirveldyr? 11) En søndagseftermiddag paa mit hjemsted. 12) En sommerdag paa landet. (Tentamenstil). 13) Norges naturlige beskaffenhed og deraf betingede næringsvæie. 14) Tordenskjold i Marstrand. (Text til billede). 15) Hvorfor maa vi ikke lade skovene ødelægges? 16) Hvilke er de vigtigste metaller, og hvorledes anvendes de?

IV pg. 3 timer. (Johansen). Læsning efter »Norske læsestykker for middelskolens øverste klasse« af A. E. Erichsen. Af denne bog er følgende stykker oplagte til afgangsexamen: Den pol. kandestøber, Posthuset, Klagesang over Fredrik V, Sømandssang, Ridderen ved kulsvierhytten, Scener af Fjeldeventyret, Juleaften, Domine quo vadis? Folkesang, Af »Hærmændene«, Ørneredet, Olaf Trygvason, Norsk Sjømandssang, Vaarliv. Literaturhistorie og literaturarter efter Broch og Seips »Kortfattet literaturhistorie«. Hofgaard's større grammatik repeteret. Verslære væsentlig efter samme bog. Følgende stile er skrevne: 1) Paa torvet en lørdag formiddag. 2) En skildring af en søndag eftermiddag paa mit hjemsted. 3) Menneskelivet og aarstiderne. 4) Norges og Danmarks naturlige beskaffenhed (sammenligning). 5) Hvilke forandringer foregaar om høsten i naturen, og hvilke arbeider hører særlig denne aarstid til? 6) Til hvilket land vilde du helst foretage en reise, og hvorfor? 7) Vinden, dens virkninger og brug i menneskets tjeneste. 8) Nyttens af vore skove. 9) Den norske kyst og kystbefolkningens liv. 10) Fortæl om naturen og livet om vaaren paa dit hjemsted. 11) Vore vigtigste husdyr og deres nytte. 12) Fortæl om menneskenes arbeide for at frembringe kornet og faa brød deraf. 13) Selvvalgt opgave eller menneskets pligter mod dyrene. 14) Havets betydning for Norge. 15) Guld og jern. 16) Den norske sjømandsstand og dens betydning.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Munch). Eriksens literaturhistorie til »Oplysningens tidsalder« læst og repeteret. Af Paus's & Lassens

læsebog IV 1 er gennemgaaet Njaals saga, Erasmus Montanus, Peder Paars, Aladdin, Sangerens farvel. Til hjemmelæsning: Arne, Synnøve Solbakken Hovedtrækkene af læren om billedlige udtryk er gennemgaaede. Nogle digte er lærte udenad. Stile: 1) Fordelene ved at reise tilfods. 2) Nyttens af at kunne fremmede sprog. 3) Beskrivelse af et amt (eget valg) 4) Kaare Saalmundsson (Njaals saga). 5) Emigrationens aarsager. 6) 1ste juledag (skildring). 7) Athen under Perikles (paa skolen). 8) Sangerens farvel (Winther) (Tankegangen i hans afskedsord). 9) Ulemper ved vort lands spredte bebyggelse. 10) Den norske skjærgaard og dens betydning for landet. 11) En fjeldbygd. 12) Vandets kredslob — latinerne: Aarsagerne til grækernes nederlag i kampen mod Filip af Makedonien. 13) En 17de maitale. 14) Hvorfor er søfart og handel blevet vort lands vigtigste næringsveie?

2den kl. (Ullmann). Erichsens literaturhistorie fra »Oplysningens tidsalder« til Grundtvig. Paus's & Lasæns læsebog IV: Henrik Wergeland: Til en gran, Den første gang, Skibbrudet, Hardanger, Paa sygeleiet. J. S. Welhaven: Byens kirkegaard, Glaukos. J. Moe: Om folkeeventyret (en del). Alex. Kielland: Visne blade. Shakespeare: Macbeth. Vinje: Rundarne. Form og indhold af disse stykker er nøiere gennemgaaet. Til hjemmelæsning har været opgivet: H. Ibsen: »Hærmændene paa Helgeland«, Oehlenschläger: »St. Hans Aftenspil«, Shakespeare: »Julius Cæsar«, H. Wergeland: »Den engelske Lods«, Shakespeare: »Kjøbmanden i Venedig«, Oehlenschläger: »Hakon Jarl«. 2 elever har studeret hvert af disse digterverker og besvaret en derpaa bygget opgave, som senere paa skolen er gennemgaaet.

De skriftlige opgaver var: 1) Hvem fortjener i sandhed at kaldes helt? 2) Hvilke nationer har i tidernes løb gaaet i spidsen for søfartens udvikling? 3) Gode og slette vaner. 4) Musikens indflydelse paa sederne, 5) Afrikas betydning for verdenshistorien. 6) Hvortil nytter reiser udenlands? (ext.) 7) Expositionen til »Macbeth«. 8) Forholdet mellem opdagel-

ser og opfindelser. 9) Sigmund Brestessøns sidste timer. 10) Spiller blomsterne nogen rolle i vort liv? 11) Hvorfor kaldes sønnen for dødens broder? 12) a. Hvorledes er Völsungasaga benyttet i »Hærmændene«? b. St. Hans-aften-spillet skildring af dansk natur og folkeliv, c. Julius Cæsar, karakteristik efter Shakespeare, d. Fortællingens gang i »Den engelske lods«, e. Hvorledes bliver Shylock en særlig jødisk type? f. Hakon Jarl og Olaf Trygvesson, en modsætning, efter Oehlenschläger. 13) Pressens indflydelse (ext.). 14) Det norske selskab og dets betydning for norsk og dansk aandsliv. 15) Nød avler kraft.

I oldnorsk: Sidste halvdel af Nygaards læsebog for begyndere (side 13 til enden). Derpaa af sammes udvalg: Volsunger og Nivlunger, Sigmund Brestessøns død, Erling jarls fald, svarende til 48 sider af udvalget.

3die kl. (Munch). Erichsens literaturhistorie fra Oehlenschläger bogen ud. Derefter repetition af hele bogen. Paus's & Lassen IV. Som artiumspensum blev lagt op: Holberg: Peder Paars 1, epistel 29 og 193; Wessel: Gaffelen; Oehlenschläger: Guldhornene, Morgenvandring; Welhaven: Glaukos, Orpheus, udvalgte sonetter; Wergeland: Før første gang, Drømmesyn; H. Ibsen: De unges forbund.

Stile: 1) Hvilken indflydelse har et lands naturforholde paa folket? 2) Olav den hellige. 3) Hvorfor bliver fremragende mænd sjelden rigtig bedømt af sin samtid? 4) Kong Sverre Sigurdsson. 5) Mennesket i kamp med naturen eller livet er en kamp. 6) En sammenligning mellem kyst- og indlandslivet i Norge. 7) Indre aarsager til staters forfald. 8) Dampkraften i kulturens tjeneste. 9) Menneskenes rettheder og pligter i forhold til dyrene.

I oldnorsk af Nygaards udvalg II læst og lagt op til artium: Volsunger og Nivlunger, Sigmund Brestessøns død, Af Njaals saga, Gudruns klage, Hjalmar's død, Slaget i Hafrsfjord, Eiriksmal.

Latingymnasiet.

1ste kl.	Som i	realgymnasiet.
2den kl.	» i	do.
3die kl.	» i	do.

Tysk.*Middelskolen.*

I a. (Bjørneng). Af Knudsens og Kristiansens læsebog til pag. 74. Samtaleøvelserne er lærte udenad og læsestykkerne først oversatte, derpaa mundtlig gjenfortalte, hvorhos gloserne, og hvad der forekommer af grammatiken, er gjort til gjenstand for særskilt examination. Fra pag. 74—83 kun læst og oversat, dog er grammatiken indøvet. Af skriftlige øvelser kun diktat og bøningsøvelser.

I b. (Eilifsen). Knudsen og Kristiansens begynderbog læst og repeteret til pag. 105 (Das allezeit zufriedene Kind). Alle samtalestykker er lært udenad og de allerfleste anvendte til samtale. Det samme er gjort med de indskudte smaafortællinger. Stykkerne fra pag. 98—105 er blot resumerede (uden at læres udenad) efter en grundig gennemgaaelse. Alle gloser lærtes udenad og blev stavet. Stadig repetition af bøningsmønstre og de grammatiske regler, først og fremst efter lærebogen, dels ogsaa efter diktat af læreren. Af retroversionsøvelserne er de tre første sider gennemgaaet mundtlig.

II a. 5 timer. (Johansen). Af Voss »Deutsches Lesebuch« læst ca. 60; deraf er nedenauførte stykker omhyggelig behandlede, idet de er nøiagtig gennemgaaede og forklarede med hensyn til formlære og syntaks; eleverne har forsøgt at gjengive dem, og der har været samtalen om indholdet paa tysk; enkelte afsnit er ogsaa lært udenad (nr. 5, 7, 14, 16, 21, 26, 27, 28, 29, 30, 34, 39, 41, 48, 49, 51, 63). Af Johansens grammatik repeteret formlæren, og af syntaksen er gennemgaaet kasuslæren. Under læsningen har læreren desuden for-

klaret det vigtigste af konjunktivens brug. Stilskrivning efter Kristiansens stileøvelser.

II b. (Bjørneng). Voss's læsebog til stykke 50. Heraf er stykkerne 7, 14, 21, 25, 47, 48 og 49 kun læst og oversat (st. 46 forbigaaet). De øvrige stykker først oversatte, derpaa mundtlig og tildels skriftlig gjenfortalte. Af grammatiken læst formlæren og kasuslæren; samtlige forekommende eksempler er lærte udenad, ligesom det væsentlige om konjunktiven er indøvet ved eksempler. 1 gang om ugen skriftlig hjemmeopgave, samt 1 time diktat eller gjenfortælling paa skolen. Til de sidste tildels benyttet retroversionsøvelserne i tillægget.

III a. (Eilifsen) Af Voss »Deutsches Lesebuch« lagdes op til examen: nr. 48, 66, 69—73, 82—87, 89, 91, 94—96, 101, 112, 121. Desuden blev nr. 49, 50, 63, 68, 74, 75, 76, 77, 88, 90, 92, 93, 99 læst og for størstedelen resumeret. Af Løkkes grammatik syntaksen læst og repeteret, af formlæren et par vigtigere punkter repeteret. Af Kristiansen: Stil- og taleøvelser læst og repeteret fra pag. 11—44 (über, unter, um og durch). Stil 1, ofte 2 gange ugentlig efter Kristiansens stiløvelser, dels paa skolen (uden hjælpemidler), dels hjemme (med hjælpemidler).

III b. (Grønvold). Voss's læsebog: Samtlige stykker fra pag. 75—158 undtagen sonst und jetzt (ialt 80 sider). Til examen oplagdes: 79, 82, 83, 89, 90, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 110, 119, 120. Disse stykker har været gjenstand for en indgaaende behandling, idet indholdet er bleven gengivet paa tysk af eleverne efter forberedelse hjemme. Til dette øiemed er orienterende spørgsmaal paa tysk i regelen opgivet i forveien. Løkkes grammatik: Syntaksen samt de uægte verber læst og repeteret. Af Kristiansens »Stil- og taleøvelser« læst samtlige stykker fra begyndelsen til 21 (ubestemte pronomener). Gloserne lært udenad. Af Kristiansens »Tyske stiløvelser« skrevet en ugentlig tysk stil uden benyttelse af leksikon paa skolen. Vigtigste glosser opgivne. Af og til en hjemmestil.

IV g. (Eilifsen). Af P. Voss: Deutsches Lesebuch læst nr. 89, 90, 91, 97, 131, 133, 134, 144, 169, 170, 173, 178, 180, 182, 201 dels statarisk, dels kursorisk (133, 134, 178, 201). Af Løkkes grammatik læst fra »Om verbet« ud, hvorefter hele bogen er repeteret. Af Kristianssens taleøvelser læstes fra Relative sætninger bogen ud. I ugentlig stil efter Kristianssens stiløvelser.

IV pg. (Munch). Efter P. Voss: Deutsches Lesebuch prosastykkerne nr. 133, 134, 140, 154, 155, 159, 160 samt følgende digte: nr. 143, 144, 180, 181. Desuden er nogle lettere stykker i samme læsebog benyttet til extemporallæsning. Løkkes mindre grammatik repeteret. I stil om ugen, afvexlende hjemme- og skolearbejde — dels efter Kristianssens stileøvelser, dels efter andet materiale.

Gymnasiet.

1ste latin- og realg. (Eilifsen). Wickede: Amerikanische Novelletten I samt ca. 20 sider af Kleist: Michael Kohlhaas.

2den realg. (Munch). Schiller: Die Piccolomini fra II, 3 ud.

Fransk.

Middelskolen.

IV g. 2 timer. (Jahr). Af Knudsen og Wallems læsebog fra side 14 til og med side 44. Knudsens grammatik.

Realgymnasiet

1ste kl. 4 timer. (Jahr). Knudsen og Wallems Fransk læsebog for begyndere fra »Bonhomme de Henri IV« og ud med undtagelse af »Départ des hirondelles«, »Le corridor de la tentation« og »Une aventure de voyage«. Alt repeteret. Af grammatiken er formlæren repeteret og de vigtigste punkter af syntaksen (particip, infinitiv, konjunktiv og nægtelser) grundig gennemgaaet og repeteret. I første halvaar brugtes i time ugentlig til skriftlige øvelser til indarbejdelse af formlære.

2den kl. 2 timer. (Rektor). Af Knudsen og Wallems Læsebog for Gymnasier læst og repeteret stykker af Voltaire, Lesage, Miguet, Thiers, Merimée, ialt ca. 50 sider. Grammatiken helt gennemgaaet og en del af samme repeteret.

3die kl. 2 timer. (Rektor). Af Knudsen og Wallems Læsebog er læst: 1. Un convent de Trappistes. 2. La Famille Joyeuse. 3. Passage du Mont Saint-Bernard. 4. Le Blocus Continental. 5. Depart pour St Helene. 6. Aperçu de la vie de Napoleon I. 7. La Politique de Louis XIV. 8. Lettres Persanes. 9. Lettres de Mad Sevigné, ialt 53 sider. Grammatiken repeteret i sin helhed. I sidste kvartal 1 time ugentlig udvalgt af Storm's Dialogues français ved siden af repetitionspena i grammatik.

Latingymnasiet.

Som i realgymnasiet.

Engelsk.

Middelskolen.

II a. (Ullmann). Efter de i den nye undervisningsplan givne anvisninger er læst og repeteret Brekkes lærebog for begyndere side 1—75. Øvelserne er lærte udenad, læsestykkerne gjenfortalte mundtlig og retroversionsstykkerne indøvede først mundtlig og dernæst skriftlig, i 1ste halvaar paa vægtavle og i 2det halvaar i stilebogen. Grammatik efter lærebogen.

II b. (Grønvold). Efter den nye plan læst og repeteret Brekkes lærebog til »The im in Oak Forest«. Til examen oplagdes samtlige mindre læsestykker. Desuden begyndtes sammenhængende læsning i 2det halvaar af grammatiken efter Løkkes lille grammatik til de uregelmæssige verber. I den første del af skoleaaret diktat. I den anden del skriftlig retroversion af de norske eksempler i læsebogen (retroversionsstykkerne).

III a. (Jahr). Brekkes Lærebog i eng. for begyndere:

»Rich Peter the Pedlar« og efter tillægget »A Christmas Story«, »A Faithful Dog«, »Kate's First Letter«, »Kate's Second Letter«, »Sir Charles Napier«, »The Travellers and the Bear«, »The Bear and the Kettle«, »The Sailor and the Monkeys« og »The Stolen Horse«. Altsammen gennemgaaet, lært udenad og gjengivet paa engelsk og derefter gennemexamineret som anvist ved undervisningsplanen af 1897. Paa samme maade er gennemgaaet af Brekkes Eng. læsebog for middelskolen »The Eagles Nest«, »Tom's First Adventure« og »The Black Cottage«. De skriftlige øvelser har bestaaet i gjengivelse af tidligere læste stykker, der af læreren er blevet gjenfortalt i friere form, hyppig med forandring fra direkte til indirekte ta'e og lignende. Af grammatik er der kun læst formlære. Under læsningen er der gjort opmærksom paa de allervigtigste ting i syntaksen (inf. med og uden to., infinitiv for hel bisætning, brugen af præsens ptc. og verbalsubstantivet). Siden er dette gennemgaaet mere samlet med eksempler paa tavlen.

III b. (1ste halvaar Stavnem, 2det Grønvold). Brekkes Læsebog for middelskolens 5te og 6te klasse samt Brekkes Læsebog for begyndere. I første halvaar: Peter the Pedlar og The inn in Oak Forest, i andet halvaar: Malachi Bone and the Strawberry, On the Ice, The old lifeboat, The Douglas larder. De sidste stykker oplagte til examen efter at være gennemgaaede i halvaarets løb overensstemmende med den nye plan. I grammatik (Løkkes) læst syntaksen til pronominerne. Eksemplerne i Løkkes stileøvelser benyttede til oversættelser til engelsk i grammatiktimerne. Hver anden uge skriftlig gjengivelse af et paa engelsk oplæst stykke (efter Holmboes Engelske øvelser); afvexlende en stil uden lexikon, men med opgivelse af nye eller sjeldnere gloser.

IV g. (Jahr). Efter Brekkes Læsebog for middelskolen er læst »On the Ice«, »Tom's First Adventure«, »David Copperfield«, »The Settlers« stykke 1, 2, 3. »The Black Douglas«, »Elizabeth« og »Last Days of Charles I.« »Three Stories« samt resten af »The Settlers« brugtes til extemporal-

læsning. Ved extemporaltimens slutning blev der examineret i gloser. Løkkes grammatik blev repeteret. Hver uge blev der skrevet en stil efter Brekkes stiløvelser; den blev paabegyndt paa skolen og fuldført hjemme.

IV pg. (Ullmann). Af Brekkes engelske læsebog for middelskolen læst stykkerne side 26, 42, 67—118, 212—234 og extempore alle de i bogen indtagne digte. Løkkes grammatik er repeteret; præpositioner og synonymer efter Knudsens stileøvelser. I regelen 1 hjemmestil og 1 skolestil hver uge.

Realgymnasiet.

1ste kl. 4 timer. (Jahr). Af Sommerfelts nyeste engelske forfattere er læst »The Murder of Ritzio«, »How I Found Livingstone«, »The Old Buccaneer«, »The Capture of Breda« og »An Autobiography«. Til extemporallæsning (som regel 1 time ugentlig) er anvendt R. L. Stevensons »The Treasure Island«, ca 100 sider. Løkkes grammatik repeteret, væsentlig vægt paa syntaksen. Gloser efter Western. Der er skrevet 1 stil hver uge, afveklende hjemmestil og extemporal, efter Løkkes stiløvelser for gymnasiet. Efterat hjemmestilene var rettet og gennemgaaet, blev de samme stykker efter 8—14 dages forløb — i vilkaarlig rækkefølge — givet som extemporal. I 2det halvaar brugtes hertil de lettere stykker i stiløvelsen, uden først at have været skrevet hjemme.

2den kl. 5 timer. (Grønvold). Sommerfelts nyeste forfattere: The siege of Gibraltar, England in 1685. Posthumons Papers of the Pickwick Club, the Lark in the gold fields, The capture of the Castle and town of Breda, William the Conqueror gennemgaaet i lekser. Extempore ca. 100 sider af »David Copperfield« (Tauchnitz Edition). Grammatik: syntaksen i sin helhed. Afzelius: Samtaleøvelser ca. 20 sider. Lunds Ord-samling fra pag. 15 og ud. Kroghs stileøvelser: De fleste stile til nr. 50, dels som hjemmestile, dels regelmæssig hver uge som extemporalstile.

3die kl. 5 timer. (Rektor). Heraf 3 timer anvendt til

læsning efter Sommerfelts Engl. Læsning for Gymnasiet I, hvoraf er gennemgaaet: William of Orange, Death of Queen Mary, Samuel Johnson, Battle of Landen, John Hampden, ca. 70 sider. Desuden af sammes udvalg af engelske forfattere: Life and Letters of Charles Kingsley (30 sider). Ved siden heraf er grammatiken og literaturhistorien gennemgaaet i smaa lektier sammen med det daglige pensum i læsning 1 time ugentlig skolestil, der er fuldført hjemme som hjemmestil. 1 time ugentlig gennemgaaelse af stile samt til mundtlig oversættelse fra norsk til engelsk Lunds ordsamling gennemgaaet og repeteret; desuden en del af Knudsen og Løkkes Lære om Præpositioner og Synonymer. I sidste halvår i regelen 1 extratime ugentlig til oversættelse fra norsk til engelsk efter Brynildsens Materialier 2den samling. Engl. skjønliteratur er udlaant til eleverne til kursorisk hjemmelæsning, især Velhagen & Clasing's udgaver.

Latingymnasiet.

2den kl. (Ullmann). Brekkes lærebog for begyndere gennemgaaet, de sidste afsnit extempore. Retroversionsøvelserne mundtlig indtil de sammenhængende stykker. Grammatik efter lærebogen.

3die kl. 3 timer. (Rektor). Af Brekkes lærebog for begyndere læst »Old Sancho«. Derpaa af Sommerfelts Udvalg af nyeste engelske forfattere »The Bushrangers and their Captain«; England in 1685; Af »Posthumous Papers of the Pickwick Club; Siege of Gibraltar; William the Conqueror; ialt 100 sider. Løkkes lille grammatik gennemgaaet og delvis repeteret. Jevnlig oversættelse fra norsk til engelsk efter de norske stykker i Brekkes læsebog.

Latin.

Middelskolen.

IV g. 7 timer. (Sagen). Efter Voss's udvalg af lat. klassikere læst og repeteret Cæsars galliske krig, 1ste bog.

Derefter repeteret det øvrige examenspensum. Syntaksens hovedpunkter lektievís gennemgaaet efter Schreiners latinske sproglære fra § 264. Hver uge en hjemmestil og en skolestil efter Lowums latinske stiløvelser.

Latingymnasiet.

1ste kl. 9 timer, hvoraf 4 timer sammen med 2den kl. (Sagen og Schönheyder). Læst og repeteret Ciceros 2den og 4de tale mod Catilina, Sallusts Catilina, Livius 21de bog, cap. I—XX, Ovids Metamorphoses 265 vers. I 1 ugentlig time er af Schreiners latinske sproglære ordføiningslæren lektievís gennemgaaet til § 301. Hver uge en skolestil, hveranden uge en hjemmestil efter Andersens og Gjørs latinske stiløvelser.

2den kl. (Gjessing). Vergils Æneide 6te bog. Livius 22de bog til cap. 38. Ovids Metamorphoses ca. 600 vers (Cadmus, Pyramus og Thisbe, Dædalus, Midas, Pentheus og Bacchus, Niobe). Schreiners latinske grammatik fra § 295. Extemporal oversættelse hver uge; hjemmeoversættelse sjeldnere. 4 timer om ugen sammen med 1ste kl. læst Sallusts Catilina og Livius 21de bog, cap. I—XX.

3die kl. Horats's oder ca. 500 vers (I. 1, 10, 20, 21, 22. II. 2, 3, 6, 7, 10, 14, 15, 16, 19, 20. III 9, 30. IV. 3, 5). Horats's breve ca. 600 vers (I. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15). Tacitus's annaler: Tiber og Sejan (efter Weisses udvalg). Vergils Æneide 1ste bog. Livius's 21de bog fra cap. 18 ud. Det til artium oplagte pensum i det væsentligste repeteret.

Af Weisses: »Romernes offentlige og private liv« det væsentlige, navnlig de partier deraf, som angaar statsforfatningen og statsmyndighederne. Det vigtigste af literaturhistorien (efter Weisses omrids). Extemporaloversættelse hver uge; hjemmeoversættelser sjeldnere.

Græsk.

Latingymnasiet.

1ste kl. Formlæren læst og indøvet efter Schou-Bruns grammatik og læsebog. Derefter læst og repeteret Xenophons Anabasis 2den bog.

2den kl. Xenophons Anabasis 2den bog fra cap. 5 ud og 3die bog til cap. 3. Homers Iliade 1ste bog. Platous apologi. Formlæren i sin helhed repeteret. Paabegyndt Sechers græske mythologi.

3die kl. Homers Iliade 2den bog (til v. 484). Platous apologi cap. 18 ud. Platous Kriton. Sophocles's Antigone. Det til artium oplagte pensum repeteret.

Det vigtigste af de attiske antikviteter (efter Christensens: »Det græske statsliv i oldtiden«). Hovedpunkterne af den græske syntaks og repetition af formlæren

Historie.

Middelskolen.

5te f. a. (Eilifsen). Af Siegwart Petersens Norges historie læst og repeteret til Magnus d. gode. Af Eriksens lille verdenshistorie er læst og repeteret fra Korstogene ud Middelalderen. Derhos er af den nyere tids historie læst til Tretiaarskrigen.

5te f. b. (Holmsen). Eriksens lille verdenshistorie fra Tretiaarskrigen side 105 bogen ud. Læst og repeteret.

Af Siegwart Petersens norgeshistorie til Magnus Lagabøter fra begyndelsen.

I a. (Schønheyder). Efter Ræders lærebog læst og repeteret oldtiden og af middelalderen til »Frankrig 843—1328« side 71. Karter og tildels historiske billeder jevnlig benyttede.

I b. (Holmsen). Efter Ræder læst og repeteret oldtiden og af middelalderen til »Frankrig 843—1328« side 71. Den nye lekse fortalt af læreren før gennemgaaelse af dagens lekse. Karter og historiske billeder benyttet.

II a. (Eilifsen). Ræders lærebog fra reformationen til Ludvig d. 14de læst og repeteret.

II b. 2 timer. (Johansen). Ræders lærebog fra reformationen til Ludvig d. 14de læst og repeteret.

III a. (Munch). Fra Ludvig d. 14de (side 165) til Norden under revolutionskrigene (240).

III b. (Ullmann). Ræders lærebog fra Ludvig d. 14de (side 165) til krigen i 1866 (side 265) læst og repeteret.

IV g. 3 timer. (Johansen). Repeteret Ræders lærebog til afgangsexamen.

IV pg. (Munch). Ræders lærebog gennemgaaet til afgangsexamen.

Realgymnasiet.

1ste kl. 3 timer. (Sagen). Efter Ræders lærebog, 2den udgave, læst og repeteret oldtidens historie indtil »Romerrigets opløsning«.

2den kl. 3 timer. (Sagen). Efter Wallem og Schjøths lærebog læst og repeteret Frankrigs historie indtil »Det andet keiserdømme«.

3die kl. 3 timer. (Sagen). Læst og repeteret Nordens historie efter Erichsens lærebog. Derefter repetition af oldtidens historie efter Ræders og Frankrigs historie efter Wallem og Schjøths lærebog.

Latingymnasiet.

Som i realgymnasiet.

Geografi.

Middelskolen.

5te f. a. (Heuch). Som i 5te f. b.

5te f. b. (Schønheyder). Repeteret Horns geografi for folkeskolen.

I a. (Holmsen). Af Geelmuydens lærebog i geografien ved Arstal: Norge, Sverige, Danmark og England. Læst og repeteret.

- I b. (Schønheyder). Som I a.
 II a. (Bjørneng). Som II b.
 II b. 2 timer. (Johansen). Arstals lærebog fra Europa til England læst og repeteret
 III a. 2 timer. (Johansen). Arstals geografi fra England bogen ud læst og repeteret.
 III b. (Munch). Som i III a.
 IV g. (Munch). Geelmuydens geografi ved Arstal gennemgaaet til afgangsexamen.
 IV pg. 2 timer. (Johansen) Arstals geografi repeteret til afgangsexamen.

Realgymnasiet.

- 1ste og 2den kl. (P. Hougen). Mathematisk geografi til og med de keplerske love. Fysisk geografi til vindene.
 3die kl. (Lie). Gundersens politiske geografi. Derefter repetition af hele pensumet i geografi.

Mathematik og regning.

Middelskolen.

5te f. a. (Tønseth). Repeteret forrige aars pensum. Gennemgaaet decimalbrøk og tildels almindelig brøk. Meget tid er anvendt til blandede opgaver og hovedregning.

5te f. b. (Bjørneng). Indtil nytaar alm. brøk; efter nyttaar decimalbrøk samt repeteret decimalsystemet ved mundtlige og skriftlige opgaver. O. Johannessens regnebog er benyttet, stadig suppleret med opgaver givne af læreren. I begyndelsen af hver time er i regelen givet nogle lette opgaver i hovedregning.

I a. Gennemgaaet decimalbrøk og almindelig brøk. Regnet en mængde blandede opgaver. Hovedregning. I sidste halvtaar er en time hver uge anvendt til geometri.

I b. Gennemgaaet almindelig brøk og decimalbrøk. Opgaver paa skolen. Lidt enkelt reguladetri. Hovedregning.

I 2det halvaar 1 time ugentlig til konstruktion. Beregning af enkle plane figurer,

II a. Grundig gennemgaaelse af brøklæren. Enkelt og sammensat reguladetri samt endel procentregning. I første halvaar 2 timer ugentlig til geometriske konstruktioner.

I aritmetik i 2det halvaar læst fra begyndelsen til polynomers multiplikation. I geometri læst fra begyndelsen til parallelle linjer; derunder konstruktion.

II b. Som i II a.

II (a + b). I 2det halvaar i 2 ugentlige timer gennemgaaet sammensat reguladetri og procentregning. I 1 ugentlig time lettere konstruktioner.

III a. Regning: Sammensat reguladetri, procent- og renteregning. Aritmetik: Brøklæren og ligninger af 1ste grad med en ubekjendt læst og repeteret. Geometri: Læst af 1ste bog fra parallelle linjer, desuden 2den og 3die bog. 2den og 3die bog repeteret.

III b. I aritmetik: om brøk i 1ste bog, hele 2den bog samt regnet endel ligninger med en ubekjendt. I geometri fra retvinklede triangler i 1ste bog til cirkelberegning. Alt repeteret. I regning til diskontoregning.

IV g. 2den grads ligninger. Kubikregning og repetition af aritmetiken. Fladeindholdet og repetition af geometrien. En mængde opgaver.

IV pg. Som i IV g, med undtagelse af 2den grads-ligninger for pigernes vedkommende.

Realgymnasiet.

1ste kl. (P. Hougen). Logarithmer. Brochs aritmetik til decimalbrøk. I trigonometri til skjævinklede triangler. Bonnevie og Sørensens geometri læst og repeteret. Opgaver hjemme og paa skolen.

2den kl. Analytisk geometri til parabelen. Stereometri til kuglen. Trigonometri til smaa buer. Aritmetik, decimalbrøk og proportioner.

3die kl. Læst ud analytisk geometri, stereometri og aritmetik samt funktionslæren. Repeteret artiumspensumet. Massevis af artiumsopgaver.

Latingymnasiet.

1ste kl. (P. Hougen). Logarithmer, trigonometri og aritmetik som i 1ste realg.

2den kl. Stereometri og trigonometri samt aritmetik som i 2den realg.

3die kl. Læst ud pensumet i aritmetik, trigonometri og stereometri. Repetition. Opgaver.

Naturkundskab.

Middelskolen.

5te f. a. Mundtlig gennemgaaelse af de vigtigste dyr og planter. Det meddelte er gjengivet skriftlig af eleverne. Ekspursioner.

5te f. b. (Holmsen). Mundtlig gennemgaaelse af de vigtigste dyr og planter. Ekspursioner.

I a. I zoologi: Læst til krybdyr. I botanik: Grundigere gennemgaaelse af ca. 20 typiske planter med sammenligning af nærstaaende former. Læst om planternes ydre bygning. Ekspursioner. Herbarium paabegyndt (ca. 20 arter).

I b. Som i I a.

II a. Læst i botanik alt undtagen planternes indre bygning. Presset planter. Mange ekspursioner. Læst ud zoologien fra fiskene.

II b. Zoologi: Læst det gjenstaaende af hvirveldyrene, desuden leddyr og bløddyr samt gennemgaaet de vigtigste af de lavere dyr. Botanik: Gennemgaaet nogle af de vigtigste plantefamilier. Ekspursioner. Herbariet fortsat (ca. 35 arter).

III a. Talrige ekspursioner til fuldstændiggjørelse af elevernes herbarier; planternes indre bygning og liv gennem-

gaaet. Det hele pensum i botanik og zoologi repeteret. I fysik gennemgaaet fra vædsker til varmelæren.

III b. Som i III a.

IV g. Det menneskelige legemes bygning, planternes indre bygning og liv samt elektricitetslæren. Det hele pensum repeteret. Botaniske ekskursioner.

IV pg. Som i IV g. Dog har tiden ikke tilladt mere end 1 frivillig ekskursion udenfor skoletiden.

Realgymnasiet.

1ste kl. Fysik: Læst og repeteret mekanik, akustik og optik. Kemi: Metalloiderne læst og repeteret. Botanik: Plantebestemmelser paa ekskursioner og paa skolen; gennemgaaet af plantefamilierne til enfrøbladede. Af eksperimenter er i det væsentlige udført de samme, som er anførte i aarsberetningen for 1889—90, afsnit VII. Benyttet de samme lærebøger som i de nærmest foregaaende aar.

2den kl. Fysik: Læst og repeteret varmelæren; desuden læst magnetismen og af elektriciteten til induktion. Kemi: Metallerne læst og repeteret. Gennemgaaet de vigtigste mineraler og bergarter. Botanik: Fra bartræerne og ud; plantebestemmelser som i 1ste kl. Af eksperimenter er udført væsentlig de samme, som er anførte i aarsberetningen for 1889—90, afsnit VII. Benyttet samme lærebøger som før.

3die kl. Gennemgaaet artiumspensumet i samtlige naturfag.

Skrivning.

Middelskolen.

5te f. a. Hareide og Ringdals skriveøvelser.

I a og b, II a og b ligesaa.

Tegning.

Middelskolen.

5te f. a og b. Tegning af hjælpekors, kvadrat og ottekant, trekant og sexkant med indtegnede, retlinjede, geometriske figurer. Udførelse i blyant.

I a og b. Tegning af cirkelen med inddelinger; rosetter og bladformer, indskrevne i cirkel og kvadrat efter Petersens tegneapparat, gruppe II. Udførelse i blyant; delvis optrækning med pen og tusk.

II a og b. Fortsættelse af foregaaende aars øvelser efter Petersens tegneapparat gruppe III. Udførelse i blyant; delvis optrækning med pen og tusk eller blæk.

III a og b. Paabegyndt klodstegning efter den nye skoleplan med tegning af ganske enkle legemer i front- og skraastillinger samt gennemgaaelse af reglerne for sigtning og maal.

IV g. og pg. Frihaandstegning i enkelte øvelser efter Petersens fortegninger og tidligere givne middelskoleopgaver. Projektionstegning: Opgave til øvelse efter Petersens vejledning i projektionstegning for middelskolen.

Realgymnasiet.

1ste kl. sammen med 2den kl. vekselsvis hvertandet aar projektionstegning og hvertandet aar frihaandstegning. Gennemgaaet og konstrueret opgaverne efter Holst og Johannessens lærebog indtil opgave 39 tilligemed en række udfyldende opgaver.

3die kl. Projektionstegning efter Holst og Johannessens lærebog fra opgave 21 og bogen ud tilligemed en række udfyldende opgaver, hvorib'andt de tidligere givne artiumsopgaver.

Gymnastik.

A. Gutterne har været delt i 6 partier:

1ste parti	best. af gymnasiets samtlige 6 kl.	gjen.snitl.	40 elever
2det »	— - middelsk. IV (a og b)	—	26 »
3die »	— - » III	—	34 »
4de »	— - » II	—	33 »
5te »	— - » I	—	36 »
6te »	— - forberedkl. 5	—	30 »

I ovennævnte elevantal fragaar ifølge lægeattest følgende:

Af 1ste parti 2. 1 for asthma og 1 for forstrækning af muskulaturen i ryggen.

Af 2det parti 2. 1 for tuberkuløs lidelse i højre haand, 1 for dobbelsidigt aarebrok.

Af 3die parti 4. 1 for beskadiget albue, 1 for nyre- og blærebetændelse, 1 for hofteledsbetændelse, 1 for alm. svaghed.

Af 4de parti 2. 1 for svagt knæ, 1 for medfødt legemsfeil samt 1 delvis for blodmangel.

Af 5te parti 1 for St. veitsdans.

Af 6te parti 3. 1 for svag arm efter brud, 1 for frost i fødderne, 1 for kron. bronchit og alm. svaghed og 1 delvis paa grund af fortætning i en af lungerne.

1ste—5te partier har havt 3 timer pr. uge, 6te parti 2 timer. Øvelserne har været drevet i lighed med forrige skoleaar. Skydning har ikke kunnet udføres paa grund af manglende skydebane i byens nærhed. 1ste parti har faaet nogen øvelse i floretsfægtning. 2det parti har havt lidt bajonetfægtning, 3die parti har lært de enkleste haandgreb og lidt øvelse i de forberedende skydeøvelser.

B. Af pigerne har kun II og I middelklasse og 5te forberedelsesklasse havt gymnastik. Disse har været delt i 2 partier:

1ste parti	best. af II middelklasse (a og b)	gjen.snitl.	28 elever
2det »	— - I do. og 5te f.	—	57 —

I disse elevantal fragaar i henhold til modtagne lægeattester: Af 1ste parti 5 helt og 1 delvis: 2 sygdom i underlivet, 3 hovedpine, blodmangel og svaghed samt 1 delvis for hovedpine.

Af 2det parti 5 helt og 4 delvis: 1 feil i ryg-dannelsen, 1 hjerteonde, 3 hovedpine, blodmangel, kardialgi, 4 delvis paa grund af svaghed, hovedpine, blegsot og kardialgi.

Iste parti har havt 2, 2det parti 3 timer pr. uge. Øvelserne har været drevet hovedsagelig efter Liedbäck's og »Minnesbokens» tabeller.

Naar veir og omstændigheder forøvrigt har tilladt, har øvelserne for alle partier været afholdt ude i skolegården. Gutterne har herunder havt friere leger, idrætsøvelser og stavsprang. For 1ste partis vedkommende har formiddagstimerne af og til udover vaaren været indstillet og 2 timer slaaet sammen og henlagt til eftermiddagen, hvor boldslagning m. m. har været øvet i retranchementet, hvor der er god og bekvem plads.

Sløid.

5te f., I og II middelkl. har været delt i 2 partier. Som i forrige aar er folkeskolens sløidlokale og delvis dennes verktøi bleven benyttet. Imidlertid er der iaar for katedralskolens regning anskaffet verktøiskab med fuldt udstyr for 20 elever.

Undervisningen er dreven efter »Modelrække for barneskolen» i tilslutning til Kjenneruds »Sløidtegninger».

I 5te f. er gennemgaaet modelrækkens 1ste til 4de øvelses-trin: Spikning, sagning, høvling, rundhøvling og filing.

I I og II m. kl., der siden den nye lovs ikrafttræden er gaaet jevn-sides, blev begyndt med 4de trins nr. 22 (den afk. kegle) som repetitionsøvelse, hvorefter 5te og 6te trin: krum-sagning, kantfiling, skavning og spigring blev gennemgaaet.

Samtlige oparbejdede gjenstande blev — efter at være udstillede i den tekn. skoles tegnesal — uddelt til eleverne.

Der er fra elevernes side lagt stor interesse for dette fag for dagen. De mødte jevnlig op og bad om lov til at deltage i arbeidet udenfor sine reglementerede timer.

Haandarbeide.

5te f. Navnedug. Forklæde med broderi. Strikning.

I kl. Klippet og syet et let linned med linning og blonder.
Strikning.

II kl. Lappestykke, stoppelap, navnestykke. Strikning.

III kl. Klippet og syet et voxent linned, som er knappet paa skulderen. Strikning.

VII. Afgangsexamina 1899.

Middelskolen.

Latinlinjen

	Hovedkarakter
Isaachsen, Otto	Meget godt (2.43)
Marstrander, Karl	Udm. godt (1.46)
Omdal, Hans	Meget godt (2.23)

Engelsklinjen.

Andersen, Rikard	Godt (2.82)
Bastrup, Louis	Meget godt (1.75)
Christensen, Thorolf	Meget godt (1.93)
Ditlefsen, Georg	Godt (2.57)
Engh, Kristen	Meget godt (2.18)
Hansen, Alf	Meget godt (2.40)
Holmsen, Karl	Meget godt (1.71)
Høier, Georg	Meget godt (2.39)
Iversen, Sverre	Godt (2.57)
Jakobsen, Alf	Godt (2.68)
Just, Norman	Godt (2.89)

Knudsen, Thorvald	Meget godt	(2 29)
Knudsen, Tønnes	Meget godt	(1 93)
Larsen, Lars	Meget godt	(2.21)
Lund, Gabriel	Meget godt	(2.07)
Nielsen, Fridtjof	Meget godt	(1.89)
Næss, Sigurd	Meget godt	(1.86)
Olsen, Arthur	Meget godt	(2.03)
Stray, Gunstein	Udm. godt	(1.46)
Abrahamsen, Marie	Meget godt	(1.93)
Benneche, Harriet	Meget godt	(1.89)
Benneche, Hedvig	Meget godt	(1 86)
Hanson, Nikoline	Meget godt	(1.60)
Johnsen, Ragnhild	Meget godt	(1.93)
Justnes, Synnøve	Meget godt	(1.60)
Lysgaard, Erika	Godt	(2.68)
Salvesen, Jeanette	Meget godt	(2.21)
Stumpf, Ludmilla	Meget godt	(2 14)
Tharaldsen, Astrid	Meget godt	(2.39)
Tønnesen, Aasta	Meget godt	(2.18)

Privatister paa latinlinjen.

Høllen, Kristen	Meget godt	(2.12)
---------------------------	------------	--------

Privatister paa engelsklinjen.

Christensen, Karl	Meget godt	(2.32)
Egeland, Olav	Meget godt	(2.00)
Hansen, Rolf	Godt	(2.64)
Johansen, Thorleif	Meget godt	(2 43)
Liestøl, Knut	Meget godt	(1.54)
Mo, Aasmund	Meget godt	(2.07)
Salvesen, Trygve	Meget godt	(2.43)
Stray, Gunstein	Meget godt	(2.00)
Tønnesen, Haakon	Godt	(2.54)
Vig, Aksel	Godt	(2.57)

3 elever og 9 privatister paa engelsklinjen bestod ikke examen.
Desuden rejiceredes en kandidat til tillægsprøve i latin.

Til medlemmer af censorkomiteen til bedømmelse af de skriftlige besvarelser ved aarets afgangsexamen for 7de kreds, bestaaende af Kristianssands, Lillesands, Mandals og Farsunds skoler, var af undervisningsraadet beskikket efternævnte lærere:

I norsk stil: Rektor Sommerfelt og overlærer Ullmann.
Suppleant: adjunkt Johansen.

I tysk stil: Skolebestyrer Salvesen (Farsund) og adjunkt Munch. Suppleant: klasselærer Eilifsen.

I engelsk stil: Skolebestyrer Scharffenberg (Lillesand) og klasselærer Jahr. Suppleant: adjunkt Grønvold.

I latinsk stil: Overlærer Gjessing og adjunkt Schönheyder.
Suppleant: klasselærer Eilifsen.

I matematik skriftl.: Skolebestyrer Oftedal (Mandal) og adj. Boye (Lillesand). Suppleant: adj. Vesthassel (Farsund).

I tegning: Adjunkt P. Hougen og Arkitekt Frølich.
Suppleant: adjunkt Vesthassel (Farsund).

I skrivning: Klasselærer Tønseth og frk. Bjørneng.
Suppleant: lærer ved folkeskolen i Kr.sand S. Olsen.

Til komiteens formand opnævntes rektor Sommerfelt.
Fællescensur afholdtes lørdag d. 10de juni.

Til censorer ved den mundtlige prøve beskikkedes:

I norsk: Adjunkt Sagen, adjunkt Schönheyder, cand. theol. Fladmark (Lillesand).

I tysk: Adjunkt Grønvold, klasselærer Eilifsen.

I latin: Adjunkt Schönheyder.

I engelsk: Overlærer Ullmann, klasselærer Jahr.

I historie: Overlærer Gjessing, adjunkt Munch.

I geografi: Adjunkt Johansen, klasselærer Tønseth.

I religion: Pastor Brochmann, adjunkt Heuch.

I naturfag: Cand. real. Nissen, adjunkt Boye (Lillesand).

I matematik: Adjunkt K. Hougen, seminarlærer Jansen.

I fransk: Rektor.

Klassisk examen artium 1899.

Navne.													Ordenstal.		Hovedkarakter
	Norsk stil.	Lat. overs.	Math. skrift.	Religion.	Norsk&oldn.	Latin.	Latin.	Gresk.	Gresk.	Engelsk.	Historie.	Math.mundt.	Antal fag.		
Marstrander, Fredrik	3	3	3	2	3	1	2	1	2	1	2	3	26	12	Meget godt.
Refsnes, Olav	3	4	4	3	2	2	2	2	2	4	3	4	35	12	Godt.
Sørensen, Mikal	3	4	1	2	2	1	1	1	2	2	1	2	22	12	Meget godt.

Realartium 1899.

Navne.														Ordenstal.		Hovedkarakter
	Norsk stil.	Eng. stil.	Math. skr.	Fysik skr.	Religion.	Norsk&oldn.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geograf.	Math.mundt.	Naturv.skab.	Tegning.	Antal fag.		
Blom, Dorothea	3	2	3	2	1	1	1	2	1	1	1	1	3	22	13	Meget godt.
Faaland, Gunvald	4	3	4	4	2	2	2	3	3	3	3	2	3	38	13	Godt.
Holmesland, Sigmund	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	18	13	Meget godt.
Keim, Einar	3	3	4	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	25	13	Meget godt.
Leewy, Karl	3	4	3	2	1	1	2	2	1	1	2	1	2	25	13	Meget godt.
Stray, Tharald	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	19	13	Meget godt.
Sørensen, Einar	4	3	2	2	1	2	1	2	1	1	2	1	2	24	13	Meget godt.
Tharaldsen, Theodor	4	4	1	2	1	1	2	2	1	1	2	1	1	23	13	Meget godt.
Vogt, Kristian	4	4	3	2	1	2	1	3	1	1	2	2	3	29	13	Meget godt.
Vorren, Lars	3	3	4	1	2	3	3	3	2	2	2	2	1	31	13	Meget godt.
Privatister:																
Foss, Tobias	3	4	3	3	1	2	3	4	3	1	4	3	3	37	13	Godt.
Tønseth, Hanne	2	2	2	4	2	1	1	1	2	1	2	3	2	25	13	Meget godt.

3 elever og 1 privatist ved realartium bestod ikke examen.

Til censorer ved den mundtlige examen artium ved Kristianssands katedralskole var beskikkede:

- I religion: Res. kap. Brochmann
- I norsk og oldnorsk: Rektor Gjessing (Arendal).
- I naturkundskab: Adjunkt Suleng (Arendal)
- I matematik: Skolebestyrer Oftedal (Mandal).
- I engelsk: Adjunkt Klevan (Arendal)
- I fransk: Adjunkt Grønvold
- I latin: } Rektor Sommerfelt.
- I græsk: }
- I historie: Adjunkt Munch.
- I geografi: Cand. real. Nissen

VIII. Samlingerne.

Den fysiske samling.

En loupe.

Den zoologiske samling.

A. Hvirveldyr.

Pattedyr.

En Bavian.

Camelus bactrianus, kamel, hoved, ben og pukkel.

Canis Lupus, Ulv, Bykle i Sætersdalen.

Felis Pardus, Panther.

2 hvide Rotter fra Chili; gave fra skibskapt S. B. Johnsen.

Fugle.

Strix brachyotus, den kortørede Ugle, Kristianssand.

Picus major, Flagspette, gave fra skoleelev Eyvind Platou.

Scolopox major, den store Bekkasin, Kristianssand, gave fra cand. theol. Einar Nilsen.

Charadrius apricarius, Heilo, Justvig.

Sula bassana, Håvsule, ung, Kristianssand.

Krybdyr.

Coluber lævis, Sletsnog, Kristianssand, gave fra skoleelev Thomas Thomassen.

Fiske.

Labrax Lupus, Havaborren (2 expl.), Kristianssand.

Trachinus Draco, Fjæsingen (2 expl.), Kristianssand, gave fra postexpeditør Hovland.

En Blege, Byglandsfjord, gave fra overlærer Ullmann.

Diodon, Pindsvinefisk (2 expl.), Vestindien.

B. Leddyr.

Skorpioner, gave fra sømand Thv. Nilsen.

Samlingen af biller voxet fra 680 til 917 arter ved gave fra overlærer Ullmann.

D. Bløddyr.

Cordia, Hjertemusling, Kristianssand.

H.

Forstenet grisefoster, gave fra dyrlæge Juell.

Fotografi af et kalvefoster med et øie midt i panden, gave fra dyrlæge Juell.

Kylling med 4 ben, gave fra skoleelev Georg Høyer.

Rede med sangfugleæg, gave fra skoleelev Eyvind Platou.

Æg af agerrix, skjær, kraake, gave fra do.

Ormeham, gave fra do.

Lax- og ørretrogn, gave fra do.

Kjæve af en sagfisk.

Dele af en flyvefisk, gave fra skoleelev Hans Strandenaes.

Den mineralogiske samling.

En samling opaler fra White cliff, Australien, gave fra grubeier Samuelson.

Guldholdig kvarts fra Australien, gave fra do.

Feldspat, Flekkerø, gave fra skoleelev Mikal Aas

Graa feldspat samt kvarts fra Evje, gave fra skoleelev Kr. Vogt.

Mineraler fra en feldspatgrube i Sandøkedal.

Kalksten med kondroitit og spinel fra Sødal, gave fra verkseier Sødal.

Sølvholdigt mineral fra Kongsberg, gave fra grosserer J. O. Gundersen.

2 Ierboller fra elven ved Strai, gave fra skoleelev Tharald Strai.

Konglomerat, fundet ved udgravninger under et hus i Markensgade, Kristianssand, gave fra bygm. Kulien.

Et stykke Gneis, af form som et hult træ, gave fra voldmester Schou.

Den ethnografiske og historiske samling.

Flinteøk. el. -kile, Jagtodden, Kristianssand, gave fra Per Nielsen.

Gammel laavelaas af træ, gave fra pedel Berentsen.

Kunsthærdig sammensat træterning, gave fra do.

En sølje fra Valle.

Et udskaaret høvre med tilbehør fra Aaraksbø.

Tobaksrul, forarbejdet af de indfødte i Kongo, gave fra Karl Schou.

Til myntsamlingen er foræret flere hundrede sølv- og kobbermynter og nogle gamle tyske pengesedler af fru Wild, samt 2 gamle kobbermynter af pedel Berentsen.

Til samlingen er indkjøbt: Nordens Fjærlar af Christoffer Aurivillus; Die Geradeflügel Mitteleuropas af dr. R. Tümpel. I.

For de modtagne gaver aflægges herved skolens forbindtligste tak.

Sommerfelt.

NB. Bibliothekets tilvæxt trykkes særskilt

Læremidler.

Ordbøger.

Salomonsens store illustrerede konversationsleksikon VIII—IX.
Kj.havn 1898—99.

Nyere sprog.

- Aars, Hofgaard og Moe. Om en del retskrivnings- og sprogs-
spørgsmaal. Kr.ania 1898.
- Bjørset, K. Tysk læsebog for middelskolens 3 øverste klasser.
3die del med stileøvelser. Kr.ania 1899.
- Brekke K. Lærebog i engelsk. Kr.ania 1899.
- Ny engelsk læsebog for middelskolen. Kr.ania 1899.
- Düntzer. Erläuterungen zu Goethes lyrischen Gedichten.
Leipzig.
- Garborg og Mortensen. Utvalgte lesestykker i bygdemaal og
landsmaal. Bergen.
- Gundersen, B. Norske digte for skole og hjem. Kr.ania 1898.
- Tyske læsestykker for kl. II, III & IV
- Samtaleøvelser i tilslutning til tyske læsestykker.
- Stileøvelser i tilslutning til do. Kr.ania 1899.
- Heintze, A. Gut Deutsch. Berlin 1895.
- Holmboe, Chr. Engelske øvelser. Kr.ania 1898.

- Hægstad og Skar. Norsk digtning efter 1814. Kr.ania 1898.
 Lassen og Paus. Digte for middelskolen. Kr.ania 1899.
 Larsen, Chr., sproglære. Kr.ania 1899.
 Lehmann, R. Der deutsche Unterricht. Berlin 1890
 Lyon, Otto. Deutsche Grammatik. Hannover u. Leipzig 1893.
 Schou-Brun. Grammaire française par questions et réponses.
 Kr.ania 1899.
 Vetlesen, T. Norske digte med indledninger og anmærkninger
 I. Kr.ania 1899.
 Weisse, O. Unsere Muttersprache, ihr Werden und ihr Wesen.
 Leipzig 1897.

Theologi.

- Bretteville-Jensen og Svensen. En liden bibelhistorie. Kristi-
 ania 1899.
 For »Kirke og kultur«. Udg. af Brun og Klavenes. Kr.ania
 1898—99.

Historie.

- Bang, G. Europas kulturhistorie, 3die—13de hefte. Kristi-
 ania 1899.
 Duruy, G. Biographies d'hommes célèbres. Mit Anmerk.
 v. dr. Franz. Bielefeld u. Leipzig 1898.
 Goldsmith, O. History of England. Mit Anmerk v. Gutersohn.
 Bielefeld u. Leipzig 1891.
 Green, I. R. A Short History of the English People. Lon-
 don 1898.
 Irving, W. Christopher Columbus. Mit Anmerk. v. Pætsch.
 Bielefeld u. Leipzig 1892.
 Macaulay, Th. Critical and Historical Essays. Vol. 3 & 5.
 Leipzig 1850.
 Macaulay, Th. Lord Clive. Mit Anmerk. von dr. Thièrgen.
 Bielefeld u. Leipzig 1893.
 Poulsen, V. Fortællinger af Norges historie. Kr.ania 1886—93.
 Ullmann, V. Haandbog i verdenshistorien. I. Kr.ania 1897.

Literaturhistorie.

Shaw, Th. B. A History of English Literature. London 1897.

Geografi.

Arstal, A. Geografi for middelskolen. Kr.ania 1899.

Rambles through London Streets. Mit Anmerk. von dr. Engelmann. Bielefeld u. Leipzig 1897.

Naturkundskab.

Aas, E. Lærebog i dyreriget's naturhistorie for middelskolen.
Kr.ania 1899.

Nyt tidsskrift for »Fysik og kemi«. Kr.ania 1896—97.

Pouchet, F. A. Naturens vidundere. Kjøbenhavn 1898.

Thor, S. Middelskolens botanik i billeder og tekst. Kr.ania 1898.

Korneliussen, C. Ledetraad til brug ved undervisningen
i sang. Kr.ania 1899.

Udenlandsk litteratur.

Aladdin or The Wonderful Lamp. Mit Anm. von dr. Hosch.
Bielefeld u. Leipzig 1889.

Feuillet, O. Le roman d'un jeune homme pauvre. Mit Anm.
von Benneche. Bielefeld u. Leipzig 1897.

Lamb, Ch. and M. Six Tales from Shakespeare. Mit Anm.
von Friedrich. Bielefeld u. Leipzig 1894.

Marryat, Masterman Ready. Mit Anmerk. von Paetsch. II.
Bielefeld u. Leipzig 1888.

Scott, W. Quentin Durward. Mit Anmerk. von dr. Thiem
Bielefeld u. Leipzig 1886.

Scott, W. Kenilworth. Mit Anmerk. von dr. Sonnenburg.
Bielefeld u. Leipzig 1891.

Scott, W. Waverley. Bielefeld u. Leipzig.

Scribe et Legouv e. Les contes de la reine de Navarre. Mit
Anm. v. Professor Wychgram. Bielef. u. Leipzig 1897.

- Shakespeare, W. The Merchant of Venice. Mit Anm. v. dr. Penner. Bielefeld u. Leipzig 1898.
- Shakespeare, W. Julius Cæsar. Mit Anmerk. von dr. Welde. Bielefeld u. Leipzig 1896.
- Smiles, S. Self-Help. With illustrations of conduct and perseverance. London 1897.
- Verne, J. Cinq semaines en ballon. Mit Anm. v. Begemann. Bielefeld u. Leipzig 1893.

Universitets- og skoleannaler. 1898—99.

IX. Fortegnelse over de ved skolen brugte lærebøger.

I religion.

- Bretteville-Jensen og Svensens bibelhistorie.
 Vogts bibelhistorie for middelskolen.
 Luthers kathekisme.
 Sverdrups forklaring
 Vogts kirkehistorie.

I norsk og oldnorsk.

- Eriksen. Norske læsestykker for middelskolens øverste kl.
 Pauss og Lassens læsebog.
 Hofgaard. Norsk grammatik.
 Platou. Norsk grammatik.
 Aars. Retskrivningsregler.
 Broch og Seip. Kortfattet literaturhistorie.
 Eriksen. Literaturhistorie.
-
- Nygaard. Oldnorsk læsebog for begyndere.
 — Udvalg af den norrøne literatur.
 — Oldnorsk grammatik.

I tysk.

- Knudsen og Kristiansen. Elementarbog.
 Voss. Deutsches Lesebuch.
 Johansen. Tysk grammatik.
 Kristiansen. Tyske stileøvelser.
 — Tyske stil- og taleøvelser.

I latin.

- Voss. Udvalg af latinske forfattere.
 Lowum. Latinske stiløvelser.
 Schreiner. Latinsk grammatik.
 Gjør og Johansen. Opgaver til latinske oversættelser.
 Henrichsen. Opgaver til oversættelse fra latin paa dansk.
 Andersen og Gjør. Latinske stileøvelser.
 Weisse. Romerske antikviteter.

I græsk.

- Schou-Brun. Græsk læsebog.
 — Græsk grammatik.
 Christensen. Det græske statsliv i oldtiden.
 Secher. Græsk mytologi.
 Aars. Græsk litteraturhistorie.

I engelsk.

- Brekke. Lærebog i engelsk for begyndere.
 — Stileøvelser.
 — Engelsk læsebog for middelskolen.
 Sommerfelt. Engelsk læsning for gymnasiet.
 — Nyeste engelske forfattere i udvalg.
 — Engelsk litteraturhistorie.
 Løkke. Engelsk grammatik.
 Knudsen og Løkke. Engelske stileøvelser.
 Western. Engelsk grammatik for middelskolen.
 Krogh. Engelske stileøvelser for realgymnasiet.

I fransk.

- Knudsen og Wallem. Fransk læsebog, 1ste og 2den del.
 Knudsen. Fransk grammatik.

I historie.

- Ræder. Historisk lærebog for middelskolen.
 — Lærebog i oldtidens historie.
 Erichsen. Norges, Sveriges og Danmarks historie.
 Schjøth og Wallem. Frankriges historie.
 Putzger. Historischer Schul-Atlas.

I geografi.

- Horn. Geografi for folkeskolen.
 Arstal. Geografi for middelskolen.
 Gundersen. Udtog af den politiske geografi.
 Johannesen. Mathematisk geografi.
 Henriksen. Lærebog i fysisk geografi.

I naturkundskab.

- Sørensen. Dyre- og planterigets naturhistorie.
 — Norsk flora.
 Henriksen. Lærebog i fysik.
 Schjøtz. Fysik.
 Hjortdahl. Kemi.
 Corneliusen. Mineralogi.
 Sverdrup. Det menneskelige legeme.

I regning og matematik.

- Johannesen. Praktisk regnebog.
 Eliassen. Geometri.
 — Aritmetik.
 Broch. Aritmetik.
 Bonnevie og Sørensen. Plangeometri.
 Guldborg. Stereometri.
 — Trigonometri.
 — Analytisk geometri.
 — Algebraisk analyse.

I skrivning.

- Hareide og Ringdal. Skrivebog.
-

X. Skolepenge. Skolebeneficier.

Skolepengene udgjør for begge gymnasiernes 3 klasser kr. 144 aarlig, for middelskolens kl. IV, III og II kr. 96, for I kr. 72.

For brødre gives saadan moderation, at den ældre (den som gaar i høieste klasse) betaler fuldt ud, den anden 3 fjerdedele, den tredje halvparten af den for deres respektive klasser bestemte sum, medens 4de og følgende bliver gratister.

Hvis af flere samtidig skolesøgende brødre en er gratist, og denne er den ældste, erholder den anden og følgende moderation, som om han var fuldt betalende; hvis derimod en af de følgende er gratist, trækkes hans skolepengebeløb, beregnet efter klassens ordinære skolebetaling (uden moderation), fra det beløb, som samtlige brødres skolepenge med den regulære moderation udgjør; hvis ogsaa en tredje broder faar fri skolegang, beregnes dennes værdi derimod kun efter den modererede skolebetaling, som han skulde erlægge under forudsætning af, at alle var betalende elever. (Dept. rundsk. 4/9 89).

I det forløbne skoleaar har til fripladse været bevilget kr. 2,664.

Thues legats renter har været uddelt som flidsbelønning til 3 elever af 3die rg. med kr. 100 til hver og til 1 elev med kr. 42.

Efter skolelovens § 58 skal skolepenge betales *for-skudsvis*.

Og reglementets § 39 lyder saaledes: »Er skolepengene for en elev ikke erlagte til bestemt tid, er rektor, naar han af kassereren derom underrettes, *forpligtet* til at nægte en saadan discipel adgang til skolens undervisning«.

XI. Forskjellige bemærkninger.

Rektorboligens overgang til lokale for den tekniske aftenskole.

Spørgsmaalet om aftrædelse af rektors leilighed i den gamle skolebygning til lokale for den tekniske aftensko'le har staaet paa dagsordenen siden 1895, da bestyrelsen for denne skole, hvilken i en række af aar havde benyttet skolelokalerne i kathedralskolens gamle bygning, indgik til kommunestyret med andragende om, at rektors leilighed i 2den etage af samme bygning ogsaa maatte blive afgiven og omdannet til tegnesale for aftenskolen. Og i sammenhæng hermed blev rektor-embedet, der i samme sommer var ledigt, kundgjort til besættelse med forpligtelse for den nye rektor til at finde sig i — istedetfor rektorbolig — at modtage husleiegodtgjørelse.

Dette spørgsmaal — om rektorboligens aftrædelse til lokale for aftenskolen — blev forelagt undertegnede rektor til betænkning to gange — første gang kort efter hans tiltrædelse i høsten 95, anden gang i høsten 96 under hensyn til de muligens forandrede behov for lokale, som kunde opstaa paa grund af den nye skolelov af juli 1896.

I begge sine erklæringer udtalte rektor sig imod boligens aftrædelse, idet han fremholdt, at kathedralskolen efter fællesundervisningens indførelse, der med en gang havde bragt skolen en tilvæxt af 120 pigelever, selv havde brug for skolelokalerne i begge bygninger — baade den saakaldte nye og den gamle — og at man derfor heller burde skaffe aftenskolen fornødent lokale andetsteds. Som udvei hertil anviste han at paabygge en fuld eller partiel 3die etage paa den projekterede nye folkeskolebygning i Kongensgade, hvorved aftenskolen imod en overkommelig udgift kunde skaffes nye og fuldt tidsmæssige tegnesale. Dette rektors forslag blev baade af forstanderskabet og stadsingeniøren anbefalet, men da i mai 1897 kommunestyret besluttede, at den nye folkeskolebygning kun skulde indrettes for folkeskolen, var denne udvei herved udelukket.

I 1898 blev derpaa en komité nedsat til at tage under overveielse tilveiebringelse af udvidede lokaler for begge skoler. Denne komite, der bestod af magistraten, rektor, aftenskolens bestyrer, stadsingeniøren, medlem af forstanderskabet sagfører Vogt, arkitekt Frølich og trælasthandler Strai, kom til det resultat, at rektors leilighed maatte afgives for derved at afhjælpe de mangler i henseende til lokale, hvorunder begge skoler i høj grad led. Komiteens hertil sigtende forslag blev derpaa ved repr.beslutning af 24de marts sidstl. bifaldt.

Kathedralskolen har herved i alt væsentligt faaet sine savn afhjulpne. Den har saaledes faaet eget haandgjerningsværelse for pigerne, eget sangværelse, en udmærket tegnesal med plads til 50 elever til fælles brug med aftenskolen, rum til sin sløidundervisning og desuden 3 reserveværelser (hjælpeklasser). Samlingerne har kunnet flyttes over i underetagen af den gamle bygning, hvor de nu er anbragte ved siden af det for naturundervisningen bestemte værelse — til stor lettelse for denne undervisning. Endvidere vil vedskuret i gaarden kunne nedrives, hvorved gaardspladsen vil erholde en meget nødvendig udvidelse.

Til den ovenfor omhandlede komitéindstilling knyttede rektor for sit vedkommende en særudtalelse, hvilken tilligemed forstanderskabets udtalelse i sagen aftrykkes nedenfor:

»Fra

Kristianssands kathedralskole.

I forbindelse med *komiteens indstilling* ønsker *undertegnede rektor* kortelig at rekapitulere sit forhold til denne for skolen vigtige sag:

Jeg har fra først af i mine erklæringer udtalt mig *imod* en aftrædelse af rektorboligen til lokale for den tekn. aftenskole, idet jeg har fremholdt, at kathedralskolen — for at faa sine lokale mangler afhjulpne — selv kunde behøve det hele lokale i *begge* bygninger.

Samtidig bragte jeg paa bane som udvei til at skaffe

aftenskolen forøget lokale, at man skulde paabygge en 3die etage paa den nye folkeskole, hvilket forslag blev anbefalet baade af forstanderskabet og stadsingeniøren. Dette forslag blev imidlertid ved kominunestyrets beslutning af 12te mai 97 ikke fundet antageligt.

Efter dette er sagens stilling for min betragtning helt forandret.

Idet nemlig den foreslaede udvei blev forkastet og intet andet lokale for aftenskolen kunde anvises og bygning af nyt lokale for denne skole under byens nuværende økonomiske forhold ikke med nogensomhelst udsigt til held kunde bringes i forslag, kom jeg under mine overveielser til det resultat, *at naar aftenskolen skal have sit lokale i eiendommens bygninger*, maa rektorboligen blive at aftræde som det eneste forhaanden-værende middel til at raade bod paa de mangler og vanskeligheder i henseende til lokale, hvorunder kathedralskolen siden fællesundervisningens indførelse har lidt og fremdeles lider.

Foretagne beregninger har vist, at skolens 2 bygninger ikke paa en gang kan afgive tilstrækkelig plads for *begge* skoler og for bolig til rektor. Under disse omstændigheder fremstiller rektorboligens afgivelse sig som den eneste udvei til at opnaa tilstrækkeligt lokale for kathedralskolens behov, og de fordele som ved denne forandring opnaaes, er saa store og væsentlige, at jeg af hensyn til samme har fundet at burde gaa med paa rektorboligens aftrædelse.

Kristianssand 24de januar 1899.

Sommerfelt.«

Forstanderskabets udtalelse af 7de februar 1899:

»Forstanderskabet er, som tidligere udtalt, af den mening, at det for skolens skyld ikke er heldigt, at rektor fraflytter skolens eiendom, men samtidig finder man ikke at kunne udtale sig mod saadan flytning, da der uden denne antageligt ikke vil kunne paaregnes tilveiebragt den udvidelse af skolelokalerne, der er saa stærkt paakrævet saavel for katedralskolen som for den tekniske aftensskole.

Forstanderskabet tiltræder derfor komiteens indstilling, ved hvilken man intet særligt har at bemærke.

Undertegnede rektor henviser derhos for sit vedkommende nærmere til sin redegjørelse af 24de januar sidstl.

Sommerfelt. C. W. Piene. T. W. Siqveland.

Arne Vogt. O. Jørgensen.◄

Den skriftlige del af aarsexamen afholdtes fra 8de til 13de juni. Den mundtlige del af examen artium og afgangsexamen begyndte den 8de og 12te, af aarsexamen den 15de og fortsattes til torsdag den 29de juni, hvorpaa examens udfald bekjendtgjordes den 1ste juli.

Optagelsesprøven til kl. 1 afholdtes den 27de og 28de juni. Lærer ved folkeskolen Hagtvedt deltog efter beskikkelse af skolestyret ved afholdelse af prøven.

I medio december og medio april afholdtes efter sædvane i 4 dage tentamen i de skriftlige examensfag for klasse IV.

Den 9de september foretog hele skolen landtur til gaarden Egelandsaa ved Grovene station. Kl. 9 togede man under musik til jernbanestationen, hvor extratog stod færdigt. Ankomne til maalet tilbragte man dagen med forskellige lege, idrætsopvisning ledsaget af præmieuddeling, og derefter dans ude paa tunet.

Enhver medbragte sin niste; melk og kaffe var at erholde paa stedet.

Kl. 8 var man atter tilbage til byen.

Af det nye reglement for de høiere almen-skoler i henhold til lov af 27de juli 1896 hidsættes følgende:

Eleverne skal, rene og ordentlig paaklædte, indfinde sig nogle minutter før den til undervisningens begyndelse fastsatte tid og medbringe de til undervisningen fornødne lærebøger og andre hjælpemidler.

I timerne skal enhver elev med opmærksomhed og flid følge undervisningen og gjøre sit arbejde. *Friminutterne* er det meningen at eleverne skal benytte til frit og livligt at røre paa sig, men ogsaa da maa de vogte sig for al kaadhed og vildskab.

Enhver elev skal baade i og udenfor skolen vise enhver af skolens lærere opmærksomhed og lydighed. I sin indbyrdes omgang skal eleverne opføre sig som gode kammerater og vogte sig vel for paa nogen maade at krænke eller skade hverandre.

Det paasees, at eleverne, naar de efter sidste time forlader skolen, strax fjerner sig ordentlig og sømmelig.

Ethvert skriftligt arbejde hjemme eller paa skolen maa udføres pent og ordentlig. Sine bøger og øvrige skolesager skal eleverne behandle varsomt og pyntelig. De maa vogte sig for at tilsmudse eller beskadige, hvad der tilhører skolen, og er i tilfælde pligtige til at erstatte skaden.

Hænder det, at en elev er bleven hindret i at forberede sig i noget fag eller i at udføre et paalagt arbejde, skal han ved timens begyndelse underrette vedkommende lærer, der har at gjøre bemærkning derom i klassens dagbog.

Naar en elev ved sygdom eller anden tvingende aarsag er hindret fra at komme paa skolen, maa anmeldelse herom snarest mulig sendes fra hjemmet. Varer forfaldet flere dage, skal han, naar han atter kommer paa skolen, medbringe skriftligt vidnesbyrd om forfaldets varighed og aarsag.

Forøvrigt maa ingen elev være fraværende fra nogen undervisningstime uden skolens tilladelse.

Eleverne maa ikke besøge kaféer, restaurationer eller lignende forlystelsessteder, medmindre de er i følge med sine foresatte. Undtagelser herfra kan tilstedes af rektor.

De maa ikke uden rektors tilladelse paa nogen maade optræde offentlig, f. ex. ved dramatiske forestillinger, koncerter, turnfester m. m. De maa ikke uden rektors tilladelse danne foreninger sig imellem, heller ikke optages som medlemmer af andre selskabelige foreninger. Tobaksrøgning paa gade eller andre offentlige steder er forbudt.

Eleverne skal forøvrigt i sit forhold *saavel i som udenfor* skolen rette sig efter de nævnte bestemmelser om skolens tugt og orden, som fastsættes for hver skole.

Raad og vejledning i alt, hvad der angaar deres skoleforhold, kan og bør eleverne først og fremst søge hos sin klasseforstander.

Karaktergivningen er ordnet saaledes, at eleverne i kl. II—IV samt i gymnasiet ikke faar daglige karakterer indført i sine karakterbøger; derimod noterer læreren efter hver examination en karakter i klassens protokol, og efter disse daglige karakterer opgjøres ved maanedens slutning en gennemsnitskarakter for hvert fag, der indføres i karakterbogen. Efter disse maanedskarakterer udregnes hovedkarakteren, hvorpaa karakterbogen sendes hjem til forevisning. Ellers beror karakterbøgerne som regel paa skolen. Indtræffer der imidlertid i maanedens løb noget med en elev, som det ansees ønskeligt at meddele forældre eller foresatte, da bliver anmærkning derom indført i karakterbogen, som derpaa oversendes hjemmet til forevisning.

I kl. I bruges fremdeles daglige karakterer.

Paa følgende *vink og raad til hjemmene*, der er anbefalede af flere læger, henledes forældres og foresattes opmærksomhed:

1. Lad børnene gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og børn trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
 2. Sørg for, at børnene spiser godt om morgenen, og at de ligeledes faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gøres paa frokosten.
 3. Lad børnene efter middagen opholde sig i fri luft og tillad dem ikke at læse sine lektier før $1\frac{1}{2}$ til 2 timer efter maaltidet.
 4. Lad børnene indtage sine aftensmaaltider mindst én time, før de gaar tilsengs.
 5. Giv børnene en bestemt arbeidstid og paase, at denne benyttes ordentlig. Det vil da vise sig, at hjemmelæsningen i de lavere middelklasser som regel ikke vil kræve mere end 1 til $1\frac{1}{2}$ time, i de høiere middelklasser ikke mere end 2 til $2\frac{1}{2}$ time.
 6. Sørg for, at læsningen foregaar under god belysning.
 7. Tillad ingen lektielæsning efter kl. 8. Aftentimerne kan bedst bruges til sund morskabslæsning.
 8. Tillad ikke tobaksrøgning.
 9. Hold børnene til leg og fornuftig idræt.
-

XII. Generalextrakt af skolens regnskab for 1898 – 99.

Indtægt.

1. Beholdning fra f. a.	Kr.	15,599.78
2. Renter	»	7,806.47
3. Jordafgift	»	2,146.85
4. Skolepenge	»	29,894.00
5. Bidrag af kommunen	»	700.00
6. Andre indtægter	»	1,705.91
7. Tilskud af statskassen	»	16,577.33

Kr. 74,430 34

Udgift.

1. Lønninger:		
a. Kgl. ansatte lærere	Kr.	31,894.14
b. Klasselærere og lærerinder ..	»	8,800.00
c. Timelærere og vikarer	»	4,890.95
d. Andre lønninger	»	1,234.46
		Kr 46,819 55
2. Alderstillæg:		
a. De kgl. ansatte lærere	Kr.	6,118.33
b. Kl.lærerne og inspektricen ..	»	1,000.00
		Kr. 7,118 33
3. Pensioner	»	462.50
4. Bibliotheket og samlingerne	»	1,160.17
5. Legater, fripladse og moderation ..	»	5,633.87
6. Trykning, avertissementer etc.	»	465.05
7. Blandede og tilfældige udgifter ..	»	708.74
8. Eftergivne skolepenge	»	24.00
9. Udg. til fællescensur ved d. skr. msk.examen	»	399.53
10. Restancer	»	2,524.48
Beholdning kontant	»	9,114.12

Kr. 74,430.34

Kristianssand, 20de oktober 1899.

Sommerfelt.